

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2020/21:SfU21

Socialförsäkringsfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om bl.a. socialförsäkring, sjukpenning, rehabiliteringskedjan, trygghetssystem för företagare och studerande, aktivitets- och sjukersättning samt arbetsskadeersättning.

I ärendet finns 34 reservationer (M, SD, C, V, KD, L).

Behandlade förslag

Drygt 190 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	9
Utskottets överväganden.....	10
Socialförsäkringarna.....	10
Trygghetssystem för företagare och studerande.....	17
Felaktiga utbetalningar.....	24
Sjukförsäkring och rehabilitering.....	33
Aktivitets- och sjukersättning.....	48
Arbetskadeersättning.....	52
Reservationer.....	55
1. Socialförsäkringarna, punkt 1 (M, SD).....	55
2. Socialförsäkringarna, punkt 1 (C).....	56
3. Vård av närstående, punkt 2 (SD).....	57
4. Vård av närstående, punkt 2 (KD).....	58
5. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 3 (M).....	58
6. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 3 (SD).....	59
7. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 3 (C).....	60
8. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 3 (V).....	61
9. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 3 (KD).....	62
10. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 3 (L).....	63
11. Felaktiga utbetalningar, punkt 4 (M).....	64
12. Felaktiga utbetalningar, punkt 4 (SD).....	65
13. En samordnad funktion, punkt 5 (SD, KD).....	66
14. En bidragsbrottsenhet, punkt 6 (M, SD).....	67
15. Sjukpenning och ersättnings- och förmånsnivåer, punkt 7 (M).....	67
16. Sjukpenning och ersättnings- och förmånsnivåer, punkt 7 (SD).....	68
17. Sjukpenning och ersättnings- och förmånsnivåer, punkt 7 (V).....	70
18. Sjukpenning och ersättnings- och förmånsnivåer, punkt 7 (KD).....	71
19. De fasta stegen i sjukpenningen, punkt 8 (SD, C, KD).....	72
20. Rehabiliteringskedjan, punkt 9 (SD, V).....	72
21. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete, punkt 10 (M).....	73
22. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete, punkt 10 (SD).....	74
23. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete, punkt 10 (C).....	75
24. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete, punkt 10 (V).....	76
25. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete, punkt 10 (KD).....	77
26. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete, punkt 10 (L).....	78
27. Samordningsförbunden, punkt 11 (C).....	79
28. Samordningsförbunden, punkt 11 (V).....	79
29. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 12 (SD).....	80
30. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 12 (C).....	81
31. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 12 (V).....	82
32. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 12 (KD).....	82
33. Arbetskadeersättning, punkt 13 (C).....	83
34. Arbetskadeersättning, punkt 13 (V).....	84
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	85
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21.....	85

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Socialförsäkringarna

Riksdagen avslår motionerna

- 2020/21:16 av Caroline Nordengrip och Josef Fransson (båda SD),
 2020/21:366 av Stina Larsson (C) yrkandena 1 och 2,
 2020/21:415 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 6,
 2020/21:847 av Patrik Engström m.fl. (S),
 2020/21:848 av Patrik Engström m.fl. (S),
 2020/21:884 av Åsa Eriksson m.fl. (S),
 2020/21:885 av Åsa Eriksson m.fl. (S),
 2020/21:1041 av Boriana Åberg (M),
 2020/21:1532 av Tina Acketoft (L),
 2020/21:1620 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 7,
 2020/21:1630 av Elin Lundgren och Patrik Lundqvist (båda S),
 2020/21:1709 av Louise Meijer (M) yrkande 4,
 2020/21:1835 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1,
 2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,
 2020/21:2199 av Sultan Kayhan (S),
 2020/21:2200 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,
 2020/21:2202 av Åsa Karlsson och Helén Pettersson (båda S),
 2020/21:2385 av Kenneth G Forslund m.fl. (S),
 2020/21:2520 av Linus Sköld (S),
 2020/21:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkande 33,
 2020/21:2688 av Nina Lundström (L) yrkande 1,
 2020/21:2727 av Karolina Skog m.fl. (MP) yrkande 1,
 2020/21:2802 av Fredrik Schulte (M),
 2020/21:3283 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 7,
 2020/21:3371 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 7,
 2020/21:3412 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 1,
 2020/21:3509 av Magdalena Schröder (M) yrkande 2,
 2020/21:3524 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 34,
 2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5,
 2020/21:3558 av Cecilia Widegren och Ann-Britt Åsebol (båda M) yrkande 1,
 2020/21:3614 av David Lång (SD) yrkande 2,
 2020/21:3637 av Pernilla Stålhammar m.fl. (MP) yrkande 43 och
 2020/21:3640 av Rebecka Le Moine och Mats Berglund (båda MP).

Reservation 1 (M, SD)

Reservation 2 (C)

2. Vård av närstående

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 21,

2020/21:3203 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 39,

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 16 och

2020/21:3534 av Margareta Cederfelt (M).

Reservation 3 (SD)

Reservation 4 (KD)

3. Trygghetssystem för företagare och studerande

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:302 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3,

2020/21:406 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,

2020/21:584 av Sofia Nilsson (C),

2020/21:590 av Per Åsling (C),

2020/21:621 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 1,

2020/21:721 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9,

2020/21:1453 av Lina Nordquist (L),

2020/21:1466 av Eva Lindh m.fl. (S),

2020/21:1815 av Elin Lundgren (S) yrkande 1,

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 9,

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 4–6,

2020/21:3022 av Lars Püss m.fl. (M),

2020/21:3078 av Mattias Karlsson i Luleå (M),

2020/21:3177 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 9,

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 9,

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 15,

2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2,

2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkandena 87 och 97 samt

2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkandena 2 och 7.

Reservation 5 (M)

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (C)

Reservation 8 (V)

Reservation 9 (KD)

Reservation 10 (L)

4. Felaktiga utbetalningar

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:11 av Robert Stenkvist (SD) yrkandena 1 och 2,

2020/21:519 av Josef Fransson (SD),

2020/21:1002 av Magnus Jacobsson (KD),

2020/21:1341 av Anders Hansson (M),
2020/21:1685 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S),
2020/21:1707 av Louise Meijer (M),
2020/21:1832 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 32,
2020/21:1834 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 9,
2020/21:1835 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 4–6,
2020/21:1863 av Louise Meijer (M),
2020/21:1919 av Adnan Dibrani m.fl. (S),
2020/21:1941 av Boriana Åberg (M),
2020/21:2026 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 32,
2020/21:2072 av Leif Nysmed m.fl. (S),
2020/21:2184 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 3,
2020/21:2350 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1–3,
2020/21:2630 av John Weinerhall (M) yrkande 2,
2020/21:3069 av Karolina Skog m.fl. (MP) yrkande 4,
2020/21:3302 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 37,
2020/21:3412 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 2 och 3 samt
2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7.

Reservation 11 (M)

Reservation 12 (SD)

5. En samordnad funktion

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:1530 av Tina Acketoft (L),
2020/21:1706 av Louise Meijer (M),
2020/21:1835 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3,
2020/21:2799 av Lotta Olsson (M) och
2020/21:3307 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 41.

Reservation 13 (SD, KD)

6. En bidragsbrottsenhet

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2034 av Joakim Sandell m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt
2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6.

Reservation 14 (M, SD)

7. Sjukpenning och ersättnings- och förmånsnivåer

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:510 av Emma Carlsson Löfdahl (-),
2020/21:1040 av Ola Johansson (C) yrkandena 1 och 3,
2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3, 5, 6, 8 och 10,
2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5, 11, 14, 16 och 18,

2020/21:2774 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 11,
 2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 11,
 2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 10 och 12,
 2020/21:3521 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och
 2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och
 7.

Reservation 15 (M)

Reservation 16 (SD)

Reservation 17 (V)

Reservation 18 (KD)

8. De fasta stegen i sjukpenningen

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:1040 av Ola Johansson (C) yrkande 2,
 2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 10,
 2020/21:2018 av Alexandra Völker (S) yrkande 4,
 2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 11 och
 2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 2.

Reservation 19 (SD, C, KD)

9. Rehabiliteringskedjan

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 4 och 22,
 2020/21:1307 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9 och
 2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4.

Reservation 20 (SD, V)

10. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:843 av Roza Güclü Hedin (S),
 2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18,
 2020/21:1679 av Jasenko Omanovic och Ingemar Nilsson (båda S),
 2020/21:1798 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M),
 2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6, 13, 17, 22 och
 23,
 2020/21:1849 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),
 2020/21:2190 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,
 2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4,
 2020/21:2645 av Ann-Britt Åsebol och Ann-Charlotte Hammar
 Johnsson (båda M),
 2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 1 och 2,
 2020/21:3229 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 7,
 2020/21:3269 av Bengt Eliasson m.fl. (L),
 2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 3 och 7–9,
 2020/21:3423 av Helena Gellerman (L),

2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1, 5 och 8 samt

2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 21 (M)

Reservation 22 (SD)

Reservation 23 (C)

Reservation 24 (V)

Reservation 25 (KD)

Reservation 26 (L)

11. Samordningsförbunden

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 15 och 16,

2020/21:1641 av Eva Lindh (S),

2020/21:2368 av Åsa Westlund (S) yrkandena 1–3,

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 10 och

2020/21:3637 av Pernilla Stålhammar m.fl. (MP) yrkande 55.

Reservation 27 (C)

Reservation 28 (V)

12. Aktivitets- och sjukersättning

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:737 av Hans Hoff m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2020/21:879 av Åsa Karlsson (S),

2020/21:887 av Hillevi Larsson (S),

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 20,

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 8, 9 och 15,

2020/21:1843 av Johanna Haraldsson (S),

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 7 och 8,

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 18 och

2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 3.

Reservation 29 (SD)

Reservation 30 (C)

Reservation 31 (V)

Reservation 32 (KD)

13. Arbetskadeersättning

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 11–14,

2020/21:1780 av Lars Mejern Larsson (S),

2020/21:1928 av Lotta Finstorp (M) och

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 12–15.

Reservation 33 (C)

Reservation 34 (V)

Stockholm den 15 april 2021

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Mattias Karlsson i Luleå (M), Linda Lindberg (SD), Teresa Carvalho (S), Martina Johansson (C), Ida Gabrielsson (V), Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Bengt Eliasson (L), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Mats Berglund (MP), Arin Karapet (M) och Hannah Bergstedt (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet motionsyrkanden om socialförsäkringsfrågor från allmänna motionstiden 2020/21.

En förteckning över behandlade förslag finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Socialförsäkringarna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. kvalificering till välfärden och vård av närstående.

Jämför reservation 1 (M, SD), 2 (C), 3 (SD) och 4 (KD).

Gällande ordning

I 4 kap. socialförsäkringsbalken (SFB) finns allmänna bestämmelser om socialförsäkringsskyddet.

Socialförsäkringen är enligt 4 kap. 2 § SFB indelad i tre försäkringsgrenar, förmåner som grundas på bosättning i Sverige (bosättningsbaserade förmåner), förmåner som grundas på arbete i Sverige (arbetsbaserade förmåner) och förmåner som grundas på andra omständigheter än bosättning eller arbete i Sverige (övriga förmåner). Försäkrad är den som uppfyller de krav i fråga om bosättning, arbete eller andra omständigheter som anges i 2 § samt krav på försäkringstider.

Enligt 4 kap. 3 § SFB ska den försäkrade dessutom uppfylla de andra villkor som gäller för respektive förmån enligt 5–7 kap. för att omfattas av socialförsäkringsskyddet.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, avgör vilket lands socialförsäkring som en EU-medborgare omfattas av när minst två länder är inblandade. Som allmän regel gäller att en person bara kan omfattas av ett lands lagstiftning i taget.

Enligt 47 kap. 3 § SFB har en försäkrad som vårdar en närstående som är svårt sjuk rätt till närståendepenning för tid då han eller hon avstår från förvärvsarbete i samband med vården, om den sjuke är försäkrad enligt socialförsäkringsbalken.

Motionerna

Kvalificering till välfärden

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begär i kommittémotion 2020/21:3528 yrkande 5 ett tillkännagivande om att tillsätta en större utredning om välfärdssystemen för att göra det möjligt med ytterligare kvalificering till bidrag och andra sociala förmåner. Det bör i större utsträckning införas krav på kvalificering till välfärden genom arbete, permanent uppehållstillstånd och medborgarskap.

Likalydande förslag finns i kommittémotion 2020/21:3371 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 7 och i motion 2020/21:1041 av Boriana Åberg (M).

I kommittémotion 2020/21:3524 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 34 begärs ett tillkännagivande om att strama upp reglerna för när EU-migranter kvalificerar sig till de sociala trygghetssystemen. Den som är i Sverige för att arbeta och är medborgare i ett annat EU-land bör exempelvis inte kunna få mellanskillnaden mellan barnbidrag i Sverige och barnbidrag i hemlandet för barn som bor i hemlandet tillsammans med den andra föräldern.

I motion 2020/21:1709 av Louise Meijer (M) begärs i yrkande 4 ett tillkännagivande om att bidrag och offentliga utbetalningar bör förenas med krav på deltagande i språkundervisning, kompetenshöjande åtgärder och samhällsnyttiga insatser.

I motion 2020/21:2802 av Fredrik Schulte (M) begärs ett tillkännagivande om att strama åt bidragssystemen med utgångspunkt i det som anförs i motionen. Bidragssystemen bör ändras så att de inte skapar bidragsberoende och hämmar sysselsättningen.

Jimmy Åkesson m.fl. (SD) begär i partimotion 2020/21:1620 yrkande 7 ett tillkännagivande om kvalificering till välfärden. Generellt bör det ställas krav på medborgarskap, och utlänningar ska endast få rätt till välfärden om de kvalificerat sig genom arbete.

Ett likalydande förslag finns i kommittémotion 2020/21:1835 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1.

I kommittémotion 2020/21:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkande 33 begärs ett tillkännagivande om att reglerna för när EU-migranter kvalificerar sig till de sociala trygghetssystemen bör stramas upp. Att EU-medborgare med uppehållsrätt i Sverige kan uppbära svenska bidrag för barn bosatta i hemlandet är oförenligt med grunden för EU-samarbetet.

I motion 2020/21:3412 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att lagstifta för att ställa krav på uppehållsrätt för utbetalning av ekonomiska förmåner från Försäkringskassan.

I motion 2020/21:3614 av David Lång (SD) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att endast svenska medborgare bör tillåtas att ta del av välfärdssystemen.

Vård av närstående

I motion 2020/21:3534 av Margareta Cederfelt (M) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att överväga en modell för vård av föräldrar.

I kommittémotion 2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) i yrkande 21 begärs ett tillkännagivande om att utöka möjligheten till ersättning för vård av närstående. Det bör utredas om det kan införas ett system som liknar det som gäller för vård av barn, med den skillnaden att det ska gälla ett sjukdomstillstånd där personen är beroende av omsorgsinsatser av närstående personer. Det ska inte behöva vara fråga om ett livshotande tillstånd.

I partimotion 2020/21:3203 av Ebba Bush m.fl. (KD) yrkande 39 begärs ett tillkännagivande om att utreda frågan om ett system för vård av föräldrar (VAF-dagar). VAF-dagar bör införas för att en äldre anhörig, närstående eller vän som är i behov av hjälp får sällskap till läkare, tandläkare eller något annat viktigt besök.

Ett likalydande förslag finns i kommittémotion 2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 16.

Övrigt om socialförsäkringarna

Magdalena Schröder (M) begär i motion 2020/21:3509 yrkande 2 ett tillkännagivande om att bidrag aldrig ska kunna kombineras på ett sådant sätt att den samlade nivån som konstateras berättiga till bidrag blir högre än vad nettoinkomsten från ett första arbete hade blivit.

I motion 2020/1:3558 av Cecilia Widegren och Ann-Britt Åsebol (båda M) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att omgående se över regelverket inom försäkringsområdet för att öka rimligheten för fler utlandsstationerade och deras medföljande.

I motion 2020/21:16 av Caroline Nordengrip och Josef Fransson (båda SD) begärs ett tillkännagivande om att icke-medicinska ingrepp inte bör vara sjukpenninggrundande. Arbetsoförmåga efter en Schönhetsoperation bör inte ge rätt till sjukpenning utan ska betalas av den enskilde.

I kommittémotion 2020/21:3283 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att analysera och vidta åtgärder för att motverka de ökande sjukskrivningarna bland kvinnor. Risken att bli sjukskriven för psykisk ohälsa och andra stressrelaterade sjukdomar är betydligt högre för kvinnor än för män och forskningen visar enligt motionärerna att det finns ett samband mellan kvinnors dubbla ansvar för både arbete och familj och ökad risk för att drabbas av ohälsa.

I motion 2020/21:366 av Stina Larsson (C) yrkandena 1 och 2 begärs tillkännagivanden om att överväga att automatiskt erbjuda alla kvinnor möjlighet till sjukskrivning vid kejsarsnitt och om enhetlig tillämpning av regelverk vid kejsarsnitt.

I motion 2020/21:415 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 6 begärs tillkännagivanden om att åtgärder bör vidtas för att öka flexibiliteten i socialförsäkringen för gränspendlare, och att regeringen i samarbete med regeringarna i de nordiska grannländerna bör utöka möjligheterna till undantag för gränspendlare när det gäller tillhörigheten till svensk socialförsäkring.

Tina Acketoft (L) begär i motion 2020/1:1532 ett tillkännagivande om en utredning om sjukpenning för icke-medicinska Schönhetsoperationer. I enlighet med förslaget i betänkandet av Arbetsförmågeutredningen (SOU 2009:899) bör rätten till sjukpenning vid plastikkirurgiska operationer endast omfatta rekonstruktiv kirurgi orsakad av medfödda deformiteter, utvecklingsrubbingar, trauma, infektion eller sjukdom.

I motion 2020/21:2688 av Nina Lundström (L) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att utvärdera och utreda ändringar i stödsystemen för att förebygga trångboddhet. Bland annat bör fler förmåner i socialförsäkringen ändras vad gäller utformning och tillämpning för att förhindra trångboddhet.

I motion 2020/21:847 av Patrik Engström m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om en begriplig och trygg sjukförsäkring. Sjukförsäkringen bör ändras så att den blir modern och stabil.

Ett likalydande förslag finns i motion 2020/21:848 av Patrik Engström m.fl. (S).

Åsa Eriksson m.fl. (S) begär i motion 2020/21:884 ett tillkännagivande om en strategi för en effektiv och samordnad välfärd som sätter individens behov i centrum.

I motion 2020/21:885 av Åsa Eriksson m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om en översyn av regelverket om sjukförsäkringen. Förslagen i utredningsbetänkandet En trygg sjukförsäkring med människan i centrum välkomnas, men är inte tillräckliga. Regelverket behöver omgående ses över för att stärka förtroendet för sjukförsäkringen.

I motion 2020/21:1630 av Elin Lundgren och Patrik Lundqvist (båda S) begärs ett tillkännagivande om att säkerställa att ett ekonomiskt stöd inte minskar ett annat för försäkrade med låg inkomst. Stöden ska stärka jämlikheten i samhället. Det är särskilt viktigt för försäkrade med en lägre inkomst. Hänsyn bör tas till det när olika stöd utarbetas.

I motion 2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2 begärs tillkännagivanden om att se över rehabiliteringskedjan för att säkerställa att sjukförsäkringen ger trygghet för den som inte kan arbeta till följd av sjukdom och om att verka för att definiera vilka arbeten som kan anses vara normalt förekommande på arbetsmarknaden.

I motion 2020/21:2199 av Sultan Kayhan (S) begärs ett tillkännagivande om en översyn för att undersöka varför kvinnor är mer sjukskrivna än män och vilka åtgärder som behöver vidtas för att minska hälsoklyftorna.

I motion 2020/21:2200 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2 begärs tillkännagivanden om att verka för att det tas fullt ansvar för försäkrade så att inte någon riskerar att hamna utanför trygghetssystemet vid sjukdom, och om att ge Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i uppdrag att arbeta fram en gemensam definition av begreppet arbetsförmåga.

I motion 2020/21:2202 av Åsa Karlsson och Helén Pettersson (båda S) begärs ett tillkännagivande om att begreppet arbetsförmåga bör ha samma betydelse i både arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen.

I motion 2020/21:2385 av Kenneth G Forslund m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om att se över hela systemet för sjukpenning.

I motion 2020/21:2520 av Linus Sköld (S) begärs ett tillkännagivande om att överväga att se över hur socialförsäkringarna och andra samhälleliga skyddsnet kan värdesäkras.

Karolina Skog m.fl. (MP) begär i kommittémotion 2020/21:2727 yrkande 1 ett tillkännagivande om ett mer sammanhållet trygghetssystem. Det finns

behov av ett trygghetssystem som det går att lita på. Ingen ska falla mellan stolarna.

I kommittémotion 2020/21:3637 av Pernilla Stålhammar m.fl. (MP) yrkande 43 begärs ett tillkännagivande om att i lämpligt sammanhang se över om fysioterapeuter och psykologer i likhet med läkare kan få möjlighet att skriva intyg för sjukskrivning. Det gäller särskilt vid psykiatriska diagnoser och sjukdom i rörelseorganen.

Rebecka Le Moine och Mats Berglund (båda MP) begär i motion 2020/21:3640 ett tillkännagivande om möjligheterna till basinkomst.

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringarna

De allmänna socialförsäkringarna är en central del i den svenska välfärdsmodellen och har under lång tid bidragit till att skapa trygghet och motverka ekonomisk utsatthet. Utskottet kan konstatera att regeringen har vidtagit en rad åtgärder för att underlätta återgång i arbete för de försäkrade samt öka tryggheten och stödet till försäkrade i sjukförsäkring.

2018 infördes en skyldighet för arbetsgivare att planera tidiga insatser som underlättar för försäkrade att återgå i arbete. År 2020 infördes en skyldighet för regionerna att erbjuda koordineringsinsatser till sjukskrivna patienter. Regler som ska underlätta för långtidssjukskrivna att kunna återgå i arbete hos den egna arbetsgivaren gäller fr.o.m. den 15 mars 2021. Det innebär att en försäkrads arbetsförmåga bedöms mot arbete hos arbetsgivaren efter dag 180 om övervägande skäl talar för att den försäkrade senast dag 365 kommer att återgå i arbete hos arbetsgivaren i samma omfattning som tidigare. För att öka den ekonomiska tryggheten höjdes taket i sjukförsäkringen från 7,5 till 8 basbelopp i juli 2018.

Utredningen En trygg sjukförsäkring med människan i centrum har i sin översyn av regelverket om sjukförsäkringen lämnat flera förslag för att ytterligare öka tryggheten för den försäkrade genom att göra sjukförsäkringen mer begriplig och flexibel (SOU 2019:2, SOU 2020:6 och SOU 2020:26). En nationell samordnare med individens och samhällets bästa i fokus har lämnat rekommendationer om samverkan mellan aktörerna i sjukskrivningsprocessen (SOU 2020:24). Bland annat rekommenderas att aktörerna bör ha en gemensam definition av sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen och syn på målet med processen.

Förslagen och rekommendationerna bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet noterar att Försäkringskassan i regleringsbrevet för 2021 har fått i uppdrag att skapa förutsättningar för systematiska uppföljningar av läkarintyg på vårdenhetsnivå. Uppdraget ska genomföras i samråd med Socialstyrelsen och redovisas senast den 1 juli 2021.

Vidare har riksdagen nyligen tillkännagett att regeringen snarast bör ta ett helhetsgrepp för att underlätta återgång i arbete för den som nekats sjukpenning (bet. 2020/21:SfU10, rskr. 2020/21:111).

Utskottet noterar att regeringen i skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020, anger att Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har i uppdrag att vidareutveckla sitt arbete med att säkerställa goda förutsättningar för individers övergång från Försäkringskassan till Arbetsförmedlingen. Myndigheterna ska även vidareutveckla sitt arbete med att förhindra att individer förlorar sin sjukpenninggrundande inkomst i anslutning till övergången mellan myndigheterna. Vidare noteras att reglerna vad gäller Försäkringskassans prövning av den sjukskrivnes arbetsförmåga vid dag 180 nyligen har ändrats, vilket ger den som är sjukskriven större möjligheter att i första hand återgå i arbete hos den egna arbetsgivaren.

En översyn pågår av reglerna för bostadsbidrag och underhållsstöd (dir. 2018:97). I uppdraget ingår bl.a. att utreda hur den bostadspolitiska målsättningen – att ge ekonomiskt svaga hushåll möjlighet att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder – kan upprätthållas samt analysera om, och i så fall hur, bostadsytan ska påverka bostadsbidraget. Utredningen ska även utreda hur de fördelningspolitiska och bostadspolitiska målsättningarna med bostadsbidraget kan renodlas och tydliggöras. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2021.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det finns behov av vidareutveckling för ett mer sammanhållet trygghetssystem som det går att lita på och att sjukförsäkringen ska stödja återgång till arbete. Utskottet anser dock att det arbete som pågår bör avvaktas. Enligt utskottet finns det därför inte skäl för riksdagen att göra tillkännagivanden med anledning av yrkanden om bl.a. en tryggare sjukförsäkring samt ett effektivare och mer sammanhållet trygghetssystem som sätter individens behov i centrum. Motionerna 2020/21:2688 (L) yrkande 1, 2020/21:847 (S), 2020/21:848 (S), 2020/21:884 (S), 2020/21:885 (S), 2020/21:2199 (S), 2020/21:2200 (S) yrkande 1, 2020/21:2191 (S) yrkandena 1 och 2, och 2020/21:2727 (MP) yrkande 1 avstyrks därför. Även motionerna 2020/21:2200 (S) yrkande 2, 2020/21:2202 (S), 2020/21:2385 (S) och 2020/21:2520 (S) om ett värdesäkert trygghetssystem och om begreppet arbetsförmåga avstyrks med det anförda. Vidare avstyrks motionerna 2002/21:3637 (MP) yrkande 43 om möjligheten att skriva intyg för sjukskrivning samt 2020/21:3640 (MP) om att låta utreda möjligheten till basinkomst. Motionerna 2020/21:3283 (C) yrkande 7 och 2020/21:2199 (S) om åtgärder för att minska hälsoklyftorna mellan kvinnor och män får anses delvis tillgodosedda och avstyrks.

Om den försäkrade har beviljats ersättning från Försäkringskassan och ytterligare ersättning utbetalas vid ett senare tillfälle, och ersättningarna helt eller till viss del omfattar samma tidsperiod, ska den sistnämnda ersättningen avräknas eller samordnas med den först utbetalda. Meningen är bl.a. att se till att den försäkrade inte överkompenseras ekonomiskt. Utskottet ser inga skäl att ändra denna reglering. Yrkandet i motion 2020/21:1630 (S) om att inte göra

någon inskränkning av en redan beviljad förmån vid samordning avstyrks därför. Även motion 2020/21:3509 (M) yrkande 2 om ytterligare begränsningar vid samordning avstyrks med det anförda.

När det gäller gränspendlares situation kan utskottet inte annat än instämma med motionären i att det är angeläget att möjligheten att arbeta och röra sig över gränserna i Norden fungerar på ett bra sätt. Att individer riskerar att hamna i kläm mellan regelverken är otillfredsställande, och utskottet välkomnar den dialog som Sverige har med de nordiska grannländerna för att lösa olika gränshindersfrågor. Det pågår också ett arbete på olika arenor för att främja den fria rörligheten inom Norden. Särskilt angeläget är detta under den pågående pandemin.

Utskottet noterar att frågan om ökad flexibilitet för gränspendlare inom Norden har behandlats i betänkandet Svensk social trygghet i en globaliserad värld (SOU 2017:5). Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet anser att pågående arbete och regeringens beredning bör avvaktas. Motion 2020/21:415 (C) yrkandena 5 och 6 om att öka flexibiliteten för gränspendlare och det nordiska samarbetet avstyrks därför. Även motion 2020/21:3558 (M) yrkande 1 om att utöka flexibiliteten för utlandsstationerade avstyrks.

När det gäller operativa ingrepp har rättspraxis efter hand utvecklats så att anledningen till ingreppet inte tillmäts någon betydelse när det gäller att bedöma ett eventuellt sjukdomstillstånd efter ingreppet. Bedömningen ska i stället göras utifrån det sjukdomstillstånd som det operativa ingreppet har medfört. Bland annat beroende på de ytterligt svåra avgränsningsfrågor som kan uppkomma är utskottet för närvarande inte berett att genom lagstiftning förändra den praxis som gäller för ersättningen i samband med olika sjukdomstillstånd. Motionerna 2020/21:16 (SD) och 2020/21:1532 (L) avstyrks därför. Även motion 2020/21:366 (C) yrkandena 1 och 2 om sjukskrivning vid kejsarsnitt avstyrks.

När det gäller frågan om kvalificering till välfärd noterar utskottet att statsrådet Ardalán Shekarabi (S) i ett svar den 17 november 2020 (S2020/08146) på en skriftlig fråga om kvalificering till välfärden för nyanlända har angett bl.a. att den svenska socialförsäkringen omfattar alla som är försäkrade i Sverige genom bosättning eller arbete och att det för vissa förmåner krävs viss längre kvalificeringstid. Att bli försäkrad för bosättning kräver att personen kan antas vistas i Sverige under en längre period än ett år. När det gäller arbetsbaserade förmåner krävs en sjukpenninggrundande inkomst. För att den ska kunna fastställas ska inkomsten komma från ett arbete i Sverige som kan antas vara under minst sex månader i följd. Inkomsten ska vidare antas uppgå till minst 24 procent av prisbasbeloppet. Inom vissa förmåner finns det ytterligare villkor som måste vara uppfyllda. För att få rätt till inkomstbaserad föräldrapenning ska personen t.ex., utöver att ha en sjukpenninggrundande inkomst, ha arbetat i Sverige i minst 240 dagar före barnets födelse. Enligt statsrådet ställs det således redan upp olika kriterier för kvalificering till den svenska välfärden.

Utskottet delar denna uppfattning och är därför inte berett att i nuläget vidta någon åtgärd med anledning av yrkanden om ytterligare krav på kvalificering till bidrag och förmåner inom välfärden. Motionerna 2020/21:3524 (M) yrkande 34, 2020/21:3528 (M) yrkande 5, 2020/21:3371 (M) yrkande 7, 2020/21:1041 (M), 2020/21:1709 (M) yrkande 4, 2020/21:2802 (M), 2020/21:1620 (SD) yrkande 7, 2020/21:1835 (SD) yrkande 1, 2020/21:2552 (SD) yrkande 33, 2020/21:3612 (SD) yrkande 1 och 2020/21:3614 (SD) yrkande 2 avstyrks därför.

Vård av närstående

En försäkrad som vårdar en närstående som är svårt sjuk har rätt till närståendenpenning för tid när han eller hon avstår från förvärsarbete i samband med vården, om den sjuke är försäkrad enligt socialförsäkringsbalken.

I utredningsbetänkandet Genomförande av balansdirektivet – balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare (SOU 2020:81) föreslår utredningen bl.a. flexiblare arbetsformer och utökade rättigheter i lagen om ledighet för närståendevård. Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet anser att pågående arbete bör avvaktas. Utskottet är därmed inte berett att tillstyrka yrkanden om att utreda en modell för vård av föräldrar eller att utöka möjligheterna till ersättning för vård av föräldrar eller närstående. Därför avstyrks motionerna 2020/21:3534 (M), 2020/21:1836 (SD) yrkande 21, 2020/21:3203 (KD) yrkande 39 och 2020/21:3317 (KD) yrkande 16.

Trygghetssystem för företagare och studerande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. karensdagar, e-inkomst och historiska inkomstunderlag samt studier som rehabilitering.

Jämför reservation 5 (M), 6 (SD), 7 (C), 8 (V), 9 (KD) och 10 (L).

Gällande ordning

Sjukpenninggrundande inkomst

Den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete utgör den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst (SGI) (25 kap. 2 § SFB). För att få bl.a. sjukpenning krävs att den försäkrade har kvalificerat sig för en SGI. Grundregeln för att en person ska ha en SGI är således att han eller hon har en inkomst av förvärsarbete. Om förvärsarbetet avslutas finns det en efterskyddstid på tre månader (26 kap. 18 § SFB), varefter SGI:n upphör.

Det är möjligt att behålla SGI:n i de fall den försäkrade avbryter eller inskränker sitt förvärsarbete av något skäl som anges i 26 kap. 11–18 a §§ SFB (SGI-skyddad tid). Omständigheter som ger rätt till skydd av SGI:n kan

t.ex. vara att den försäkrade studerar, är föräldraledig eller har ett kortare avbrott i förvärvsarbetet.

Trygghetssystemen för företagare

Under 2010 infördes nya regler för sjuk- och föräldrapenning, karenstid och sjuklön för företagare. Den grundläggande karenstiden i sjukförsäkringen för egenföretagare är 7 dagar, men med möjlighet att välja en karenstid på 1, 14, 30, 60 eller 90 dagar (27 kap. 29 § SFB). Vidare gäller en uppsägningstid vid begäran om kortare karenstid som motsvarar det antal dagar med vilket karenstiden förkortas. Ju längre karenstid, desto lägre blir avgiften. En näringsidkare som har fyllt 55 år kan inte byta till en kortare karenstid (27 kap. 31 § SFB). Rätt till sjuklön enligt sjuklönelagen gäller inte för en egenföretagare, utan företagaren får, med undantag för karenstiden, sjukpenning från Försäkringskassan även under de första 14 dagarna.

För en försäkrad som bedriver näringsverksamhet i form av aktiebolag beräknas SGI:n på den lön som tas ut från bolaget. Det innebär att om den försäkrade blir sjuk är bolaget skyldigt att betala sjuklön. För den som bedriver näringsverksamhet som fysisk person eller i form av t.ex. handelsbolag, s.k. egenföretagare, räknas SGI:n med utgångspunkt i den taxerade nettoinkomsten.

En försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och bedriver näringsverksamhet, i form av en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag, kan under ett uppbyggnadsskede få en SGI som minst motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, s.k. jämförelseinkomst. Det gäller oavsett om det är fråga om ett nystartat företag eller om den försäkrade har övertagit en redan etablerad verksamhet (25 kap. 9 § SFB).

Sedan augusti 2018 beräknas SGI för företagare som startar ett aktiebolag på inkomsten av anställningen i aktiebolaget enligt principerna som gäller för övriga företagare under företagets uppbyggnadsskede (25 kap. 7 a § SFB). Tiden för uppbyggnadsskedet är 36 månader.

Sedan juli 2018 lämnas enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) uppgifter om utbetalda ersättningar för arbete och skatteavdrag på individnivå månadsvis till Skatteverket, dvs. per betalningsmottagare (bl.a. 16 kap. och 19 kap.). Uppgifterna lämnas i en arbetsgivardeklaration i stället för årligen i en kontrolluppgift.

Ett företag kan få avdrag för avsättning till periodiseringsfond. Ett avdrag ska återföras till beskattning senast det sjätte taxeringsåret efter det taxeringsår som avdraget hänför sig till. Fonderna underlättar företagens finansiering med eget kapital och ger en möjlighet till förlustutjämning.

Trygghetssystemen för studerande

En omständighet som ger rätt till SGI-skydd är att den försäkrade studerar med studiestöd. Med studiestöd avses studiehjälp, studiemedel och studiestartsstöd.

För att skydda sin SGI måste den försäkrade ha uppfyllt villkoren för SGI-skydd under hela perioden sedan den försäkrade utförde det arbete som SGI:n grundades på. Under studierna är SGI:n vilande och den försäkrade kan inte få någon sjukpenning på den vilande SGI:n förrän studierna har avslutats. En studerande kan dock vid sjukdom under studietiden få sjukpenning baserad på sådant arbete som sker vid sidan av studierna, s.k. studietids-SGI (26 kap. 19 §).

Sedan den 1 juli 2018 kan den som studerar på heltid vara sjukskriven på halvtid och behålla studiemedlen om den studerande på grund av en väldokumenterad sjukdom riskerar att få en eller flera längre sjukperioder under en tolv månadersperiod (3 kap. 28 § studiestödsförordningen [2000:655]).

Särskilda regler gäller för den som bedriver studier inom sitt eget yrkesområde. I sådana fall är den studerandes SGI skyddad även om den studerande inte har fått studiestöd. SGI-skydd gäller även för den som uppbär bidrag för kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå samt för den som får studiestartsstöd enligt lagen (2017:527) om studiestartsstöd (2 § förordningen [2000:1418] om tillämpningen av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst).

För den som inte har haft någon förvärvsinkomst innan studierna påbörjades finns ett särskilt försäkringsskydd i studiemedelssystemet som innebär att en studerande har rätt att behålla sina studiemedel vid sjukdom, trots att han eller hon inte studerar. Det krävs i dessa fall bl.a. att den studerande är helt oförmögen att studera på grund av sjukdom eller till hälften oförmögen att bedriva sina heltidsstudier och det rör sig om ett sådant medicinskt väldokumenterat sjukdomstillstånd som motsvarar villkoren för särskilt högriskskydd. En eventuell lånedel kan skrivas av för tiden efter 30 dagars sjukdom (3 kap. 26–32 §§ och 4 kap. 11 § studiestödsförordningen [2000:655]).

Vidare finns det sedan den 1 juli 2018 ett SGI-skydd för försäkrade för eftergymnasiala studier oavsett om de får studiemedel eller inte, dock under förutsättning att utbildningen är på minst halvtid och berättigar till studiestöd (26 kap. 11 § SFB). Det finns också ett SGI-skydd för studier på grundläggande eller gymnasial nivå eller motsvarande utbildning i t.ex. folkhögskola för de försäkrade som på grund av sin ålder inte är berättigade till studiehjälp, oavsett om den studerande får studiestöd eller inte.

När det gäller försäkrade med sjukersättning har dessa möjlighet att arbeta eller studera utan att förlora sin rätt till sjukersättning, s.k. vilande sjukersättning (36 kap. 18 § SFB). Studiemedel betalas dock ut först vid 50 procents studietakt. Studielån för en sjukperiod som följer efter en karenstid om 30 dagar behöver inte betalas tillbaka (4 kap. 10 och 11 §§ studiestödsförordningen).

Motionerna

Trygghetssystemen för företagare

I motion 2020/21:3078 av Mattias Karlsson i Luleå (M) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att införa samma karenstid för sjukpenning för den som betalar egenavgift som för den som har en anställning. För de som inte gjort ett aktivt val bör karenstiden ändras från sju dagar till en dag.

I motion 2020/21:3022 av Lars Püss m.fl. (M) begärs ett tillkännagivande om likabehandling. Det är inte rimligt att Försäkringskassan använder olika måttstockar vid myndighetsutövning. Det bör säkerställas att alla behandlas lika, även företagare.

I kommittémotion 2020/21:721 av Tobias Andersson m.fl. (SD) begärs ett tillkännagivande om att slopa åldersgränsen för egenföretagare och göra det möjligt att efter 55 års ålder fritt ändra karenstiden i sjukförsäkringen.

Solveig Zander m.fl. (C) begär i kommittémotion 2020/21:2955 yrkandena 4–6 tillkännagivanden om att genomföra Parlamentariska socialförsäkringsutredningens förslag om e-inkomst, se över sjukförsäkringen så att den bättre möter företagares förutsättningar och höja åldersgränsen för när företagare kan ändra antalet karensdagar. Enligt utredningens förslag om e-inkomst ska skattegrundande inkomster inrapporteras månadsvis och elektroniskt till Skattemyndigheten. Vidare föreslås att periodiseringsfonder räknas in i SGI. Motionärerna anser att om en företagare blir sjuk under det år som medel återförs från periodiseringsfonden får han eller hon avslag på sjukpenning trots att inkomsten beskattats, vilket inte är rimligt. Även reglerna för karens och sjuklön bör ändras för att uppnå större enhetlighet mellan olika företagsformer. Företagare arbetar allt längre upp i åldrarna innan de går i pension och möjligheten att ändra antalet karensdagar bör därför höjas till 60 år.

Tillkännagivande om periodiseringsfonder begärs även i kommittémotion 2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 9 och i motion 2020/21:406 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2.

Per Lodenius m.fl. (C) begär i kommittémotion 2020/21:3177 i yrkande 9 ett tillkännagivande om tryggare villkor för kulturarbetare. Många kulturarbetare är företagare och frilansare. Deras möjligheter att ta del av socialförsäkringarna bör öka.

I motion 2020/21:590 av Per Åsling (C) begärs ett tillkännagivande om att utreda förutsättningarna för en SGI-beräkning utifrån deklarerat resultat på vilket egenavgifter erläggs.

I motion 2020/21:621 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om Försäkringskassans skyldighet att vara välinformerad i frågor om egenanställning. Sjukförsäkringen ska gälla på lika villkor för alla.

I kommittémotion 2020/21:302 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning om nya bestämmelser om hur SGI-beräkningen ska göras för kulturarbetare.

Stipendium för att utveckla ett musicerande, skriva pjäser eller starta upp en konstnärsverksamhet bör vara sjukpenninggrundande.

I kommittémotion 2020/21:3317 av Hans Eklind (KD) yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om förbättringar för företagare i socialförsäkringssystemen. SGI-skyddet bör stärkas genom att t.ex. införa SGI baserat på historiska inkomstunderlag.

I kommittémotion 2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att socialförsäkringssystemen i princip ska vara desamma för företagare och anställda. Möjligheten att välja en karenstid mellan 1, 3 eller 30 dagar bör gälla även för den som driver ett aktiebolag.

I motion 2020/21:1466 av Eva Lindh m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om trygghetssystem för småföretagare. Trygghetssystemen bör ändras så att företagare får ett tillräckligt gott skydd.

Trygghetssystemen för studerande

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begär i kommittémotion 2020/21:3528 yrkande 2 ett tillkännagivande om översyn av SGI:n för studerande. Det bör vara möjligt att skydda SGI:n under en graviditet även om den studerande inte tar ut studiemedel. Vidare bör det SGI-skydd som gäller i slutet av graviditeten vid arbete också gälla vid studiepraktik. Gravida bör därför ha rätt till anpassade arbetsuppgifter vid studiepraktik utan att det påverkar deras rätt till studiemedel.

I motion 2020/21:584 av Sofia Nilsson (C) begärs ett tillkännagivande om att överväga att låta studerande omfattas av reglerna i socialförsäkringarna. Det kan öka den ekonomiska tryggheten under studietiden och förutsättningarna för att ta examen.

Nooshi Dadgostar m.fl. (V) begär i kommittémotion 2020/21:1306 yrkande 9 ett tillkännagivande om en utvidgad rätt till studier under rehabiliteringen. Försäkrades rätt att studera med rehabiliteringspenning bör öka. Det kan underlätta återgången till arbete och karriärbyte samt ge möjlighet till ett längre och rikare arbetsliv.

I kommittémotion 2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 87 begärs ett tillkännagivande om att de sociala trygghetssystemen behöver anpassas till studerande och i yrkande 97 begärs ett tillkännagivande om studerandes karensdagar och möjlighet till deltidssjukskrivning. Tryggheten behöver öka för personer som drabbas av sjukdom under studietiden. Motionärerna hänvisar till delbetänkandet Ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9) där det föreslås att en studerande som bedöms ha nedsatt studieförmåga ska få behålla studiemedlen under sjukdomstiden.

I motion 2020/21:1453 av Lina Nordquist (L) begärs ett tillkännagivande om att utreda förutsättningarna för forskare att under vissa förutsättningar få behålla sin SGI i tre år efter disputation.

I 2020/21:1815 av Elin Lundgren (S) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att se över reglerna för att utöka möjligheterna för studerande att omfattas

av sjukförsäkringen. Den överhoppningsbara tiden och begreppet studier inom det egna yrkesområdet bör vidgas till att omfatta upp till tre års stipendiefinansierade forskningsstudier efter disputation, oavsett om studierna genomförs i Sverige eller utomlands.

I motion 2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) i yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att stipendier bör omfattas av socialförsäkringen och vara berättigade till pension. I yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att kulturstipendier bör omfattas av socialförsäkringen och vara berättigade till pension.

Utskottets ställningstagande

Trygghetssystemen för företagare

Utskottet kan konstatera att det har vidtagits en rad åtgärder för att öka tryggheten för företagare och utjämna skillnaderna mellan företagare som valt olika företagsformer.

Bland annat kan en SGI fastställas under uppbyggnadsskedet även för företagare som startar aktiebolag. Den 1 januari 2019 trädde regler om uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen i kraft fullt ut. Arbetsgivardeklarationen lämnas elektroniskt, vilket underlättar för betalningsmottagare, företag och andra utbetalare.

Utredningen om ett tryggare företagande i ett förändrat arbetsliv – för tillväxt och innovation anser dock att det är angeläget med fortsatta åtgärder och analyser inom bl.a. områdena för SGI för företagare med enskild firma, förutsättningar för en e-tjänst samt för regler som rör karens, sjukskrivning och rehabilitering för företagare (SOU 2019:41). Utredningen anser också att mer behöver göras för att nå ut till företagare med stöd och information om regler och villkor i de allmänna försäkringarna. Periodiseringsfonder berörs i utredningsbetänkandet. Även i utredningsbetänkandet Konstnär – oavsett villkor (SOU 2018:23) väcks frågor om behov av att ändra utformningen av företagares trygghetssystem eftersom kulturarbetare ofta är egenföretagare.

Mot den bakgrunden pågår för närvarande en utredning som ska ge förslag på hur företagares trygghetssystem kan bli tydligare, enklare och mer förutsägbart (dir. 2020:71). Utredningen ska göra en helhetsöversyn av regler och processer kring företagares trygghetssystem. Utredarens förslag ska så långt det är möjligt vara neutralt till val av företagsform och underlätta för personer som går in och ur rollen som företagare, eller som kombinerar anställning med företagande. Även kulturarbetares förutsättningar omfattas.

Utredningen har lämnat delbetänkandet 55 år och karensval (SOU 2020:65) där det föreslås att åldersgränsen 55 år, som borte gräns för möjligheten att kunna välja kortare karenstid i sjukförsäkringen, ska tas bort för en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete och som betalar egenavgifter. Några övergångsbestämmelser föreslås inte. Utredningen bedömer att det inte behövs någon annan åldersgräns för att fritt kunna välja karenstid i sjukförsäkringen.

Förslaget och bedömningarna bereds inom Regeringskansliet. Utredningen ska lämna ett slutbetänkande senast den 15 december 2021.

Försäkringskassan har enligt regleringsbrevet för 2020 haft i uppdrag att redovisa hur myndigheten arbetar för att utveckla informationen till egenföretagare och personer som har en kombination av inkomstkällor och anställningsformer. I Årsrapporten 2020 anger Försäkringskassan att myndigheten nu har riktad information till egenföretagare och kombinatorer på den egna webbplatsen och på den myndighetsgemensamma verksamt.se. På den egna webbplatsen finns det nu även korta filmer riktade till egenföretagare och kombinatorer med information om vad som ligger till grund för SGI. Sedan tidigare finns det en separat telefonitjänst och möjlighet till webbmöte med en handläggare. Handläggarna har också gått igenom utbildning om de regler som gäller för SGI-skydd för egenföretagare och kombinatorer.

När det gäller historiska inkomster föreslår Parlamentariska socialförsäkringsutredningen att ersättningen till företagare oavsett företagsform under ett uppbyggnadsskede ska baseras på inkomster under tiden närmast före den månad då verksamheten startade, s.k. historiska inkomster (EGI). Det kan t.ex. innebära att tidigare inkomster kan ligga till grund för SGI även för den som har startat ett aktiebolag, under de första 36 månaderna (SOU 2012:47 och SOU 2015:21). Utredningen om en ny arbetslöshetsförsäkring för fler, grundad på inkomster föreslår i betänkandet SOU 2020:37 att arbetslöshetsförsäkringen ska grundas på inkomstuppgifter från arbetsgivardeklarationerna, vilket bedöms göra det möjligt att på sikt öka samstämmigheten mellan arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen om en ny sjukförsäkring grundad på historiska inkomstuppgifter. Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

Trygghetssystemen måste enligt utskottets mening präglas av förutsägbarhet och fungera så att fler vill starta företag och att egenföretagare, småföretagare och de som kliver in och ur företagarrollen känner samma trygghet som andra. Utskottet konstaterar emellertid att regelverket kring företagares trygghetssystem alltjämt är komplext och i vissa fall svårgenomträngligt samt inte har önskvärd enkelhet och förutsägbarhet. Utskottet ser därför positivt på det arbete som pågår för att öka tryggheten för företagare, inklusive kulturarbetare. Utskottet anser att pågående arbete och regeringens beredning av förslagen bör avvaktas. Det finns därför inte skäl att nu föreslå tillkännagivanden om bl.a. ändrat antal karensdagar, e-inkomst, regelverket för periodiseringsfond och historiska inkomstunderlag. Motionerna 2020/21:3078 (M), 2020/21:3022 (M), 2020/21:721 (SD), 2020/21:621 (C) yrkande 1, 2020/21:2955 (C) yrkandena 4–6, 2020/21:2917 (C) yrkande 9, 2020/21:406 (C) yrkandena 1 och 2, 2020/21:590 (C), 2020/21:3177 (C) yrkande 9, 2020/21:302 (V) yrkande 3, 2020/21:3317 (KD) yrkande 15, 2020/21:3262 (L) yrkande 9 och 2020/21:1466 (S) avstyrks därför.

Trygghetssystem för studerande

Utskottet kan konstatera att det nyligen har vidtagits åtgärder för att öka tryggheten för studerande. Vidare föreslår som nämnts Parlamentariska socialförsäkringsutredningen att det nuvarande systemet med SGI baserad på framtida inkomster ska kunna bytas ut mot ett system byggt på historiskt ersättningsgrundande inkomster (SOU 2015:21). En övergång till ett inkomstunderlag baserat på faktiska inkomster anges vara till fördel för studerande. Tiden i studier kan då göras överhoppningsbar och ett efterskydd i sjukförsäkringen kan ges efter avslutade studier för dem som av olika skäl inte anmäler sig på Arbetsförmedlingen första dagen efter avslutade studier. I delbetänkandet Ökad trygghet för studerande som blir sjuka föreslås bl.a. en kortare karenstid för rätt till avskrivning av studielån, förtydligat ansvar för studieinriktad rehabilitering, och en tidsgräns för rätt till studiemedel under sjukdom (SOU 2018:9). Förslagen har remitterats och bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet, som noterar regeringens pågående arbete för att stärka studerandes ekonomiska trygghet vid sjukdom, anser att det är viktigt att det finns ett tydligt ansvar för att hjälpa studerande att komma tillbaka till studier efter en tids sjukdom. Detta förbättrar individens trygghet och bidrar också till en ökad genomströmning i utbildningarna. Pågående utredningar och regeringens beredning av lämnade och kommande förslag bör dock avvaktas. Motionerna 2020/21:3528 (M) yrkande 2, 2020/21:584 (C), 2020/21:1306 (V) yrkande 9, 2020/21:3626 (KD) yrkandena 87 och 97, 2020/21:1453 (L), 2020/21:1815 (S) yrkande 1 och 2020/21:3638 (MP) yrkandena 2 och 7 avstyrks därmed.

Felaktiga utbetalningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. en ny myndighet för bidragskontroll, en särskild bidragsbrottsenhet på Försäkringskassan, ökad kontroll och informationsdelning samt skärpta påföljder.

Jämför reservation 11 (M), 12 (SD), 13 (SD, KD) och 14 (M, SD).

Gällande ordning

Bidragsbrottslagen

Bidragsbrottslagen (2007:612) innehåller regler som ska ge ett straffrättsligt skydd för välfärdssystemen, bevara förtroendet för systemen och skydda de offentliga finanserna. Lagen omfattar bidrag, ersättningar, pensioner och lån för personligt ändamål som enligt lag eller förordning beslutas av Försäkrings-

kassan, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, kommunerna eller arbetslöshetskassorna (1 §). Från och med januari 2020 har tillämpningsområdet utvidgats och omfattar även stöd, bidrag och ersättningar som enligt lag eller förordning beslutas av Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen eller en kommun och avser en enskild person, men betalas ut till eller tillgodoräknas någon annan än den enskilde.

Den som lämnar oriktiga uppgifter eller inte anmäler ändrade förhållanden som han eller hon är skyldig att anmäla enligt lag eller förordning, och på så sätt orsakar fara för att en ekonomisk förmån felaktigt betalas ut eller betalas ut med för högt belopp, döms för bidragsbrott till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader (2 §). Om brottet är grovt, döms för grovt bidragsbrott till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Enligt 6 § bidragsbrottslagen ska de myndigheter som anges i 1 § samt kommuner och arbetslöshetskassor anmäla till Polismyndigheten om det kan misstänkas att brott enligt bidragsbrottslagen har begåtts.

Lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen

Lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen avser att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar och omfattar enligt 1 § bidrag, ersättningar och lån för personligt ändamål som enligt lag eller förordning beslutas av Migrationsverket, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Arbetsförmedlingen eller arbetslöshetskassorna. Underrättelseskyldigheten gäller även för Skatteverket och Kronofogdemyndigheten (2 §).

Från och med den 1 januari 2020 omfattar underrättelseskyldigheten även pensioner och har utvidgats på samma sätt som bidragsbrottslagen. Vidare omfattar numera skyldigheten att underrätta även kommunerna.

Behandling av personuppgifter

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd dataskyddsförordningen, antogs den 27 april 2016. Förordningen innehåller regler som ska skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd för personuppgifter, och främja det fria flödet av personuppgifter inom unionen. Dataskyddsförordningen, som är direkt tillämplig i alla medlemsstater, ersatte fr.o.m. den 25 maj 2018 1995 års dataskyddsdirektiv och utgör numera den generella regleringen av personuppgiftsbehandling inom EU.

Den 25 maj 2018 trädde dataskyddslagen (2018:218) i kraft och samtidigt upphävdes personuppgiftslagen (1998:204). Dataskyddslagen innehåller

bestämmelser som kompletterar dataskyddsförordningen på ett generellt plan i svensk rätt. Inom ramen för det utrymme som dataskyddsförordningen ger reglerar lagen bl.a. frågor om rättslig grund för behandling av personuppgifter, känsliga personuppgifter, tillsynsmyndighetens handläggning och beslut samt skadestånd och överklagande. Dataskyddslagen är, på samma sätt som personuppgiftslagen var, subsidiär i förhållande till annan lag eller förordning. Det gör det möjligt att även fortsättningsvis ha avvikande bestämmelser i sektors-specifika registerförfattningar.

Försäkringskassans registerlagstiftning finns i 114 kap. SFB. Kapitlet reglerar bl.a. ändamål, känsliga personuppgifter, behandling av personuppgifter i den s.k. socialförsäkringsdatabasen, direktåtkomst, utlämnande på medium för automatisk behandling och säkerhetsåtgärder.

Motionerna

Felaktiga utbetalningar

Anders Hansson (M) begär i motion 2020/21:1341 ett tillkännagivande om att ge Försäkringskassan skyldighet att underrätta försäkringsbolag vid förändringar av utbetalningar till försäkrade. Försäkringsbolag som betalar ut kompletterande ersättning riskerar att fortsätta betala ut ersättningen eftersom de inte får kännedom om Försäkringskassans beslut.

I motion 2020/21:1707 av Louise Meijer (M) begärs ett tillkännagivande om att den som ansöker om bidrag också ska godkänna att informationen delas med berörda myndigheter.

Ett likalydande förslag finns i motion 2020/21:1863 av Louise Meijer (M).

I motion 2020/21:1941 av Boriana Åberg (M) begärs ett tillkännagivande om att skärpa kontrollen över välfärdsutbetalningarna.

I motion 2020/21:2184 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en underrättelseplikt för socialtjänsten vid misstanke om bidragsbrott och en möjlighet för socialtjänsten att samverka med relevanta myndigheter.

I motion 2020/21:2350 av Boriana Åberg (M) yrkandena 2 och 3 begärs tillkännagivanden om att ge Försäkringskassan befogenhet att kontrollera personliga assistenters kvalifikationer, arbetsinsatser och övriga förehavanden, samt att stoppa alla utbetalningar till assistansbolag som inte är godkända av Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

John Weinerhall (M) begär i motion 2020/21:2630 yrkande 2 ett tillkännagivande om att utreda förutsättningarna för att råda bot på gängkriminaliteten genom att stoppa utbetalningar från transfereringssystemen.

I motion 2020/21:3302 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 37 begärs ett tillkännagivande om att Försäkringskassan bör få ytterligare verktyg för att dra in ersättningar som dömda gängmedlemmar tar emot.

Julia Kronlid m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2020/21:1832 yrkande 32 ett tillkännagivande om bidragsfusk och felaktiga utbetalningar. Försäkringskassans resurser och förutsättningar bör stärkas för att kunna förebygga och åtgärda fusk inom de familjepolitiska bidragen.

Ett likalydande förslag finns i kommittémotion 2020/21:2026 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 32.

Julia Kronlid m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2020/21:1835 yrkande 4 ett tillkännagivande om tydligare nationella riktlinjer för att stoppa bidragsfusk. Regeringen bör skyndsamt ta fram riktlinjer till berörda myndigheter om brottsutredande verksamhet kopplat till bedrägeri och organiserad brottslighet. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om ökade resurser för att stoppa bidragsfusk. De ekonomiska förutsättningarna bör stärkas för att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska kunna förebygga och stoppa felaktiga utbetalningar. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om skärpta rutiner för att stoppa felaktiga utbetalningar till andra länder. Myndigheterna behöver få göra fler stickprovskontroller och följa upp ärenden när flera personer är skrivna på samma adress för att säkerställa att personer som söker bosättningsbaserade förmåner fortsättningsvis ska vistas och bo i landet. Försäkringskassan, Skatteverket och Migrationsverket bör vidare få åtkomst till uppgifter hos varandra.

Förslaget i nämnda kommittémotion 2020/21:1835 yrkande 6 finns även i kommittémotion 2020/21:1834 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 9 och i motion 2020/21:11 av Robert Stenkvist (SD) yrkandena 1 och 2.

I motion 2020/21:519 av Josef Fransson (SD) begärs ett tillkännagivande om att införa fingeravtrycksläsare på socialtjänsten för att hindra bedrägerier.

Magnus Jacobsson (KD) begär i motion 2020/21:1002 ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda omfattningen av bidragsfusk vid faderskapsprövning och vid behov lägga fram förslag för att motverka detta.

I motion 2020/21:1685 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om att öka kommunernas möjligheter att bidra till att motverka organiserad brottslighet riktad mot offentligt finansierad verksamhet.

I motion 2020/21:1919 av Adnan Dibrani m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om att överväga sätt att underlätta för myndigheter att dela data med varandra.

Leif Nysmed m.fl. (S) begär i motion 2020/21:2072 av ett tillkännagivande att förebygga, reglera och förhindra arbetslivskriminalitet.

I motion 2020/21:3069 av Karolina Skog m.fl. (MP) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att stärka arbetet mot välfärdsbrott och att fler aktörer som t.ex. kommuner, bör arbeta brottsförebyggande. Många välfärdsbrott begås inom den kommunala verksamheten, exempelvis assistansbrott.

En samordnad funktion

Maria Malmer Stenergard (M) begär i kommittémotion 2020/21:3528 yrkande 6 ett tillkännagivande om att införa en bidragsbrottsenhet på

Försäkringskassan och ge Ekobrottsmyndigheten i uppdrag att åtala för bidragsbrott. Försäkringskassan bör få fler verktyg i sitt brottsbekämpande arbete för att kunna utföra oannonserade hembesök och vägra utbetalning vid skälig misstanke om brott. I yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att uppdra åt Försäkringskassan att öka och effektivisera samverkan med andra myndigheter i brottsbekämpande syfte. Försäkringskassan bör få i uppdrag att skapa en närmare samverkan med andra myndigheter för att utbyta information.

I motion 2020/21:1706 av Louise Meijer (M) begärs ett tillkännagivande om att överväga att införa en myndighet som genomför samtliga utbetalningar från välfärdssystemen.

I motion 2020/21:2799 av Lotta Olsson (M) begärs ett tillkännagivande om att utreda om alla bidrag och ersättningar kan utbetalas genom en och samma myndighet, exempelvis via Skatteverket.

I kommittémotion 2020/21:1835 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en ny myndighet för bidragskontroll. Regeringen bör skyndsamt lägga fram förslag i enlighet med vad som anges i utredningsbetänkandet Kontroll för ökad tilltro – en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2020:35).

I kommittémotion 2020/21:3307 av Andreas Carlsson m.fl. (KD) yrkande 41 begärs ett tillkännagivande om att inrätta en samordnad statlig utbetalningsfunktion kombinerat med en förstärkt utbetalningskontroll. Förslagen i utredningsbetänkandet Kontroll för ökad tilltro - en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2020:35) bör genomföras.

I motion 2020/21:1530 av Tina Acketoft (L) begärs ett tillkännagivande om ett enhetligt utbetalningssystem för all form av skattefinansierade bidrag, där den sökande per automatik intygar på heder och samvete att all information är korrekt och ger sitt medgivande till att myndigheterna får samköra alla relevanta register för att kontrollera om den ersättning som han eller hon ansöker om kan beviljas.

I motion 2020/21:2034 av Joakim Sandell m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 begärs tillkännagivanden om att inrätta en ny enhet för utredning av brott enligt bidragsbrottslagen och om att den enheten bör inrättas som en särskild enhet hos Försäkringskassan enligt den modell som finns hos Skatteverket.

Påföljder m.m.

I motion 2020/21:2350 av Borian Åberg (M) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att överväga att avsevärt skärpa straffen för assistansbedrägerier.

I kommittémotion 2020/21:1835 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om konsekvenser vid grova bidragsbrott. Påföljden

vid grov bidragsbrottslighet bör vara rejäl och den försäkrade bör stängas av från välfärdssystemen under viss tid.

I motion 2020/21:3412 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 2 och 3 begärs tillkännagivanden om en lagstiftning för att göra det möjligt att kräva återbetalning när bidrag utbetalas felaktigt, och om en generell justering av lagstiftningen för att undvika fusk.

Utskottets ställningstagande

Felaktiga utbetalningar

Utskottet anser att det är viktigt att myndigheterna har ändamålsenliga och effektiva metoder för att motverka förekomsten av fusk, regelöverträdelse och brottslighet i välfärdssystemen. Utskottet kan också konstatera att en rad åtgärder har vidtagits de senaste åren.

Sedan 2019 lämnas uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen till Skatteverket för alla uppgiftsskyldiga. Uppgifterna behandlas i Skatteverkets beskattningsdatabas. Försäkringskassan har åtkomst till uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas i ärenden om bestämmande av SGI, beräkning av bostadsbidrag och i ärenden om betalningsskyldighet för underhållsstöd. Även kommunerna har fått ökade möjligheter att bidra genom att även de numera omfattas av lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Utskottet noterar att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten i en promemoria till regeringen föreslår vissa ändringar av bestämmelserna i 114 kap. SFB m.m. och anger som skäl att befintlig reglering inte längre är anpassad till de behov och förväntningar som finns på myndigheterna att utnyttja de digitala möjligheterna (dnr 2020/001747 och 2020/180). Beredning av förslagen pågår inom Regeringskansliet.

Vidare föreslås i departementspromemorian Myndigheter i samverkan mot arbetslivskriminalitet (Ds 2021:1), att det tillsätts en utredning för att identifiera vilken information som behövs för myndigheternas samverkan och att utredningen bör se över möjligheterna att öka informationsdelning med stöd av lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

Utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet ska lämna förslag om hur Försäkringskassans tillgång till inkomstuppgifter från Skatteverket kan öka träffsäkerheten med bostadsbidrag och underhållsstöd med särskilt fokus på hushållens marginal-effekter och hur incitamenten att arbeta kan förbättras (dir. 2018:97). Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2021.

Vidare ska utredningen Ett modernare och enklare regelverk för tillfällig föräldrapenning med minskad risk för felaktiga utbetalningar, lämna förslag som ska minska utrymmet för fusk och felaktiga utbetalningar samt stärka Försäkringskassans möjligheter till kontroll (dir. 2020:114). Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2021.

När det gäller frågor om folkbokföring ska en utredning föreslå åtgärder för att minska förekomsten av oriktiga uppgifter i folkbokföringen och stärka systemets funktion (dir. 2019:54). Uppdraget ska redovisas senast den 1 juli 2021.

Vad gäller arbetslivskriminalitet har flera myndigheter, bl.a. Försäkringskassan, i uppdrag att bl.a. utveckla gemensamma metoder för att intensifiera arbetet och öka antalet kontroller för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet (A2021/00085).

I sammanhanget kan nämnas att det i regeringens proposition 2020/21:160 Säkrare samordningsnummer och bättre förutsättningar för korrekta uppgifter i folkbokföringen, föreslås att skyldigheten att underrätta Skatteverket om misstänkta fel i folkbokföringen ska utvidgas och i huvudsak omfatta samtliga myndigheter och gälla fler uppgifter. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 18 juni 2021.

Med beaktande av det arbete som pågår och att en del förslag är under beredning anser utskottet att det inte finns skäl att nu föreslå att riksdagen ska göra tillkännagivanden med anledning av yrkanden om felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Motionerna 2020/21:1707 (M), 2020/21:1863 (M), 2020/21:1941 (M), 2020/21:2184 (M) yrkande 3, 2020/21:2630 (M) yrkande 2, 2020/21:3302 (M) yrkande 37, 2020/21:3528 (M) yrkande 7, 2020/21:519 (SD), 2020/21:1834 (SD) yrkande 9, 2020/21:1835 (SD) yrkandena 4–6, 2020/21:1832 (SD) yrkande 32, 2020/21:2026 (SD) yrkande 32, 2020/21:11 (SD) yrkandena 1 och 2, 2020/21:1002 (KD), 2020/21:1685 (S), 2020/21:1919 (S) och 2020/21:2072 (S) avstyrks därmed.

När det gäller assistansersättning konstaterar utskottet att det i departementspromemorian Utbetalning av ersättning för personlig assistans endast vid tillstånd föreslås att Försäkringskassan och kommunerna ska kunna få neka en assistansberättigad utbetalning av ersättning för personlig assistans som utförts inom en yrkesmässig verksamhet utan tillstånd (S2020/09872). Försäkringskassan och kommunerna föreslås vara skyldiga att informera IVO när en enskild kan antas bedriva verksamhet med personlig assistans utan tillstånd. IVO föreslås få en skyldighet att informera berörda kommuner när ett tillstånd att bedriva personlig assistans återkallas och större möjligheter att begära in information i tillsynsärenden.

I en rapport till regeringen föreslår IVO regeländringar för ett förbättrat informationsutbyte med andra myndigheter och utvecklade egna utredningsmetoder för att förhindra oseriösa assistansanordnare (IVO 2020-11).

Vidare har Försäkringskassan hemställt om en lagändring i 110 kap. 14 § SFB för att myndigheten ska få möjlighet att göra en förfrågan för att få in uppgifter om en annan person än den försäkrade om uppgifterna behövs för bedömningen av frågan om ersättning eller i övrigt för tillämpningen av socialförsäkringsbalken (dnr 6346–2020). Enligt Försäkringskassan kan andra personers omständigheter, agerande och interagerande med den person som ansöker om eller är beviljad en ersättning, ha stor betydelse för personens rätt

till ersättning. Den utökade utredningsmöjligheten behövs därför för att kunna förhindra felaktiga utbetalningar.

Förslagen, rapporten och hemställan bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Mot bakgrund av pågående beredning anser utskottet inte att det finns skäl att föreslå att riksdagen ska göra ett tillkännagivande om att ge Försäkringskassan befogenheter att kontrollera personliga assistenters förehavanden, att stoppa utbetalningar till bolag som inte godkänts av IVO eller att ge kommuner ökade befogenheter. Motionerna 2020/21:2350 (M) yrkandena 2 och 3 samt 2020/21:3069 (MP) yrkande 4 avstyrks därmed.

Utskottet anser inte att Försäkringskassan kan vara skyldig att underrätta försäkringsbolag om att utbetalningar av ersättning till en försäkrad har upphört eller minskats. Det borde vara den försäkrades skyldighet att göra detta. Försäkringsbolaget bör vara skyldigt att informera den försäkrade om den skyldigheten. Motion 2020/21:1341 (M) avstyrks därmed.

En samordnad funktion

Utskottet konstaterar att bidragsutbetalande och brottsutredande myndigheter under flera år har utvecklat ändamålsenliga och effektiva metoder för myndighetsgemensam kontroll för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet mot välfärdssystemen.

Från och med 2021 kommer myndigheternas samverkan mot felaktiga utbetalningar och fusk att utvecklas ytterligare genom riksdagens godkända övergripande mål om att andelen felaktiga utbetalningar ska minska (bet. 2020/21:FiU2, rskr. 2020/21:150). Meningen är att få en helhetsbild av arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar och fusk inom välfärdssystemen. Försäkringskassan och flera andra myndigheter ska bidra till det övergripande målet i sina respektive verksamheter. Ekonomistyrningsverket följer upp målet samt stöder och bidrar till samordningen av arbetet. Myndigheterna har tillförts särskilda ekonomiska resurser för att utföra arbetet.

I betänkandet av Utredningen Om organiserad och systematisk ekonomisk brottslighet mot välfärden (SOU 2017:37) föreslås att det ska inrättas en särskild bidragsbrottsenhet hos Försäkringskassan. Utskottet noterar vidare att utredningen i det nämnda betänkande SOU 2020:35 föreslår att kontrollen över utbetalningarna ska samordnas och stärkas genom att en ny myndighet inrättas, Myndigheten för utbetalningskontroll, som ska förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från de statliga välfärdssystemen. Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

När det gäller samverkan har bl.a. Försäkringskassan och flera andra myndigheter i uppdrag att samverka mot grov och organiserad brottslighet riktat till näringsverksamhet kopplat till organiserad brottslighet (JU2020/02483) och för att komma åt felaktig folkbokföring kopplat till organiserad brottslighet (Fi 2020/02991). Polismyndigheten och Skatteverket samordnar uppdraget och ska redovisa resultaten senast den 1 oktober 2021.

Fortsatt samverkan mellan myndigheter pågår även för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet (A2021/00085). Arbetsmiljöverket har i uppgift att samordna detta arbete.

För att socialförsäkringen ska uppfattas som trovärdig krävs det enligt utskottet att ersättningar som betalas ut kommer rätt person till del. Det är därför synnerligen viktigt att alla former av felaktiga utbetalningar av statliga ersättningar motverkas. Särskilt allvarligt är det när missbruket är satt i system eller om det är kopplat till organiserad brottslighet. Förtroende för välfärdssystemen och för välfärdssamhället i stort måste upprätthållas. Syftet med riksdagens godkända övergripande mål om att minska de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen är vällovligt eftersom det kommer att ge en helhetsbild av det arbete som bedrivs och dess effekter. Som framgår pågår det ett arbete inom Regeringskansliet om ett enhetligare utbetalningssystem och kontroll samt för att stärka samverkan mellan myndigheter.

Utskottet ser positivt på det arbete som pågår. Utskottet vill inte föregripa pågående arbete och regeringens beredning. Därför avstyrks motionerna 2020/21:3528 (M) yrkande 6, 2020/21:1706 (M), 2020/21:2799 (M), 2020/21:1835 (SD) yrkande 3, 2020/21:3307 (KD) yrkande 41, 2020/21:1530 (L) och 2020/21:2034 (S) yrkandena 1 och 2.

Påföljder m.m.

Bidragsbrottslagen (2007:612) omfattar numera alla offentliga bidrag, ersättningar och lån för personligt ändamål som beslutas av Försäkringskassan, Premiepensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket, länsarbetsnämnderna, kommunerna och arbetslöshetskassorna. Det straffrättsliga skyddet för välfärdssystemen har stärkts, t.ex. har maximistraffet för grovt bidragsbrott skärpts. Lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen har utvidgats på samma sätt och omfattar dessutom pensioner. Underrättelseskyldigheten omfattar numera också kommunerna (prop. 2018/19:132, bet. 2019/20:SfU8, rskr. 2019/20:13).

Utskottet är inte berett att ytterligare skärpa påföljderna eller föreslå en generell justering av lagstiftningen. Motionerna 2020/21:2350 (M) yrkande 1, 2020/21:1835 (SD) yrkande 2 och 2020/21:3412 (SD) yrkandena 2 och 3 avstyrks därför.

Sjukförsäkring och rehabilitering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. flexibel sjukskrivning, psykisk ohälsa, rehabiliteringskedjan och socialförsäkringsadministrationen.

Jämför reservation 15 (M), 16 (SD), 17 (V), 18 (KD), 19 (SD, C, KD), 20 (SD, V), 21 (M), 22 (SD), 23 (C), 24 (V), 25 (KD), 26 (L), 27 (C) och 28 (V).

Gällande ordning

Sjuk- och rehabiliteringspenning samt ersättnings- och förmånsnivåer

En förutsättning för rätt till sjukpenning är att en SGI har fastställts för den försäkrade. SGI är den årsinkomst i pengar som en försäkrad kan förväntas få genom arbete (25 kap. 2 § SFB). SGI:n bestäms i samband med att en försäkrad ansöker om en förmån som grundas på SGI, t.ex. sjukpenning. För att en försäkrad ska ha rätt till sjukpenning krävs att hans eller hennes arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom. Sjukpenning lämnas enligt följande förmånsnivåer (27 kap. 45 § SFB):

1. Hel sjukpenning lämnas för dag när den försäkrade saknar arbetsförmåga.
2. Tre fjärdedels sjukpenning lämnas när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst tre fjärdedelar men inte saknas helt.
3. Halv sjukpenning lämnas när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst hälften men inte med tre fjärdedelar.
4. En fjärdedels sjukpenning lämnas när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel men inte med hälften.

Den försäkrades sjukpenning ska beräknas på ett underlag som för sjukpenning på normalnivå motsvarar 80 procent av den försäkrades SGI och som för sjukpenning på fortsättningsnivå motsvarar 75 procent av den försäkrades SGI (28 kap. 7 § SFB).

Sjukpenning lämnas för dagar i en sjukperiod så länge den försäkrade uppfyller förutsättningarna för rätt till sjukpenning (27 kap. 20 § SFB).

Förebyggande sjukpenning kan lämnas vid medicinsk behandling och rehabilitering i förebyggande syfte. Enligt 27 kap. 7 § SFB gäller att arbetsförmågan är nedsatt i den utsträckning som den försäkrade till följd av rehabiliteringen är förhindrad att förvärvsarbeta.

Rehabiliteringsersättning utgår som rehabiliteringspenning och som särskilt bidrag. Rehabiliteringspenning lämnas till en försäkrad som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering och särskilt bidrag lämnas till en försäkrad för kostnader som uppstår i samband med arbetslivsinriktad rehabilitering (31 kap. 2 § SFB). Avsikten med rehabiliteringen är att förkorta sjukdomstiden

eller helt eller delvis förebygga eller häva nedsättningen av arbetsförmågan (31 kap. 3 SFB).

Rehabiliteringspenningen lämnas på samma nivå som sjukpenningen, och även för försäkrade som får rehabiliteringspenning prövas arbetsförmågan enligt reglerna för rehabiliteringskedjan (31 kap. 8 § SFB).

Rehabiliteringskedjan

Den s.k. rehabiliteringskedjan styr när och i förhållande till vilket eller vilka arbeten som arbetsförmågan ska prövas. Bedömningen av rätt till sjukpenning görs utifrån fasta tidsgränser för försäkrade som har en anställning. Under de första 90 dagarna av en sjukskrivning bedöms den försäkrades förmåga att klara sitt vanliga arbete eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder (27 kap. 46 § SFB). Från och med den 91:a dagen ska även beaktas om den försäkrade kan utföra något annat arbete hos arbetsgivaren (27 kap. 47 § SFB).

Från och med den 15 mars 2021 gäller enligt 27 kap. 48 § SFB att fr.o.m. dag 181 ska beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom sådant förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden, eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne. Prövningen mot normalt förekommande arbete ska emellertid inte göras om övervägande skäl talar för att den försäkrade kan återgå i arbete i samma omfattning som före sjukskrivningen, före den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga i 365 dagar, eller det i annat fall kan anses oskäligt att bedöma den försäkrades arbetsförmåga mot normalt förekommande arbete. De nya bestämmelserna tillämpas även på sjukperioder som har påbörjats före ikraftträdandet. Bestämmelserna tillämpas dock första gången vid prövning av rätt till ersättning för dagar fr.o.m. ikraftträdandet.

För den som drabbas av sjukdom under föräldraledighet eller deltar i arbetsmarknadspolitiska program finns särskilda regler.

Försäkringskassans sjukskrivnings- och rehabiliteringsarbete

Försäkringskassan samordnar och utövar tillsyn över de insatser som behövs för rehabiliteringen (30 kap. 8–11 §§ SFB). Försäkringskassan ska i samråd med den försäkrade se till att den försäkrades behov av rehabilitering snarast klarläggs och att de åtgärder vidtas som behövs för en effektiv rehabilitering. Försäkringskassan ska, om den försäkrade medger det, samverka med arbetsgivaren, arbetstagarorganisationen, hälso- och sjukvården, socialtjänsten, Arbetsförmedlingen och andra myndigheter som berörs. Försäkringskassan ska verka för att nämnda organisationer och myndigheter, var och en inom sitt område, vidtar de åtgärder som behövs för en effektiv rehabilitering av den försäkrade. Slutligen ska Försäkringskassan se till att rehabiliteringsåtgärder påbörjas så tidigt som det är möjligt av medicinska och andra skäl.

Sedan den 1 juli 2018 är arbetsgivaren skyldig att upprätta en plan för återgång i arbete för arbetstagare som kan antas ha en nedsatt arbetsförmåga

på grund av sjukdom under minst 60 dagar. Planen ska vara upprättad senast dag 30 i sjukperioden (30 kap. 6 § SFB).

Staten ger ekonomiskt stöd till arbetsgivare vid köp av utredningstjänster för att förebygga sjukfall och för att vid sjukfall öka arbetstagares möjligheter att återgå i arbete. Enligt 1 § andra stycket förordningen (2014:67) om bidrag till arbetsgivare för köp av arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd för återgång i arbete, lämnas bidrag till arbetsgivaren för utredande insatser, planering, genomförande och uppföljning av åtgärder för arbetstagarens återgång i arbete. Bidraget uppgår till högst 10 000 kronor per arbetstagare och år samt lämnas med högst 200 000 kronor per arbetsgivare och år (7 §).

Enligt lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar ska regionerna tillhandahålla försäkringsmedicinska utredningar på begäran av Försäkringskassan. Försäkringsmedicinska utredningar utförs inom en hälso- och sjukvårdsverksamhet av legitimerad läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal. Iakttagelser och bedömningar av den försäkrades funktions- och aktivitetsförmåga ska sammanställas i ett skriftligt utlåtande och skickas till Försäkringskassan. En region får sluta avtal med en annan region eller någon annan i egenskap av vårdgivare om att utföra de uppgifter som regionen ansvarar för enligt lagen. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2019.

Från och med den 1 februari 2020 gäller lagen (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter. Enligt lagen ska alla regioner erbjuda koordineringsinsatser till sjukskrivna patienter för att främja deras återgång till eller inträde i arbetslivet.

Samordningsförbunden

Enligt 1 § lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (Finsam) får finansiell samordning inom ett samordningsområde bedrivas av förbunden och det är en frivillig samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regionerna samt en eller flera kommuner. Insatserna ska rikta sig till försäkrade med behov av samordnade rehabiliteringsinsatser för att dessa personer ska uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete (2 §). Insatserna bestäms av respektive samordningsförbund och kan avse frågor om samlokalisering och att utveckla gemensamma metoder och individanpassade åtgärder för sjukskrivna. Försäkringskassan bidrar med statens andel motsvarande hälften av medlen; regionen och kommunen ska bidra med var sin fjärdedel (5 §).

Motionerna

Sjuk- och rehabiliteringspenning samt ersättnings- och förmånsnivåer

Maria Malmer Stenergard (M) begär i kommittémotion 2020/21:3521 yrkande 3 ett tillkännagivande om att sänka sjukpenningen dag 90 och dag 365. Drivkrafter för att komma tillbaka till arbete bör stärkas genom en

gradvis minskning av sjukpenningen. Nuvarande undantag vid särskilt allvarliga sjukdomstillstånd bör gälla även fortsättningsvis.

Ett likalydande förslag finns i kommittémotion 2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6.

I kommittémotion 2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning som ska undersöka lämpligheten i och förutsättningarna för en särskild rehabiliteringskedja för psykisk ohälsa. Det behövs ett nytt spår i rehabiliteringskedjan för psykiska diagnoser, med tidigare insatser och multimodala team. I yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att införa en förebyggandegaranti för psykisk ohälsa. Arbetsgivare och medarbetare bör uppmontras att använda förebyggande sjukpenning för försäkrade med psykisk ohälsa. Sådana insatser bör påbörjas inom en månad.

Julia Kronlid m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2020/21:1836 yrkande 5 ett tillkännagivande om stärkta möjligheter till rehabiliteringsplan och rehabiliteringsersättning. I delbetänkandet En trygg sjukförsäkring med människan i centrum (SOU 2020:6) framhåller utredningen vikten av att fler försäkrade behöver få en tydlig rehabiliteringsplan och rehabiliteringsersättning samt föreslår att de inte ska behöva ta hänsyn till rehabiliteringskedjans tidsgränser. Utredningen kritiserar också att det i dag finns en otydlighet när det gäller vilken sorts åtgärder som kan ingå i en rehabiliteringsplan. I yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att skraddarsy sjukskrivningsgraden. Regeringen bör ta fram förslag som innebär att sjukskrivningens nivå med tillhörande ersättning, respektive den bedömda arbetsförmågan, ska kunna ändras i steg om 5 procent. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om flexibel sjukskrivning. På olika håll i landet har det genomförts försöksprojekt med flexibel sjukskrivning. Genom en flexibel sjukskrivning har personer som genomgår en cancerbehandling fått arbeta när de har känt att de orkar och kan. Det bör utredas om reformen kan genomföras i hela landet med fler diagnoser än cancer. I yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om incitament att återgå i arbete. Regeringen bör utreda om sjukskrivna under en sexmånadersperiod kan få möjlighet att pröva arbetsförmågan och lönearbete upp till 25 procent utan att ersättningen från Försäkringskassan påverkas. Vid lönearbete över 25 procent ska ersättningen gradvis minskas. I yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om större möjligheter att prova ett nytt yrke. För många sjuka, särskilt de som lider av psykisk ohälsa, kan den tidigare arbetsplatsen utgöra en del av problematiken. Det bör därför utredas om regelverket kan göras mer flexibelt, så att fler sjukskrivna kan prova ett nytt yrke under sjukskrivning. I yrkande 18 begärs ett tillkännagivande om ett stärkt skydd för SGI. Regeringen bör utreda om systemet för SGI bör göras om för att ytterligare minska riskerna för s.k. nollklassning.

I motion 2020/21:1040 av Ola Johansson (C) yrkandena 1–3 begärs tillkännagivandena om att utvecklingen av det särskilda högriskskyddet bör utredas, om att 25-procentsstegen i sjukskrivningen bör tas bort till förmån för

en mer flexibel sjukskrivning och om att underlätta för försäkrade att i samråd med arbetsgivaren planera arbetstiderna utifrån den försäkrades förutsättningar och arbetets beskaffenhet.

I kommittémotion 2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att stärka behovsanställdas ekonomiska skydd vid sjukfrånvaro. Det behövs en reglering som omfattar försäkrade som inte har en tillsvidareanställning och där rätten till sjukpenning kan vara avhängig av om den försäkrade kan visa att arbetet skulle ha utförts om han eller hon inte hade blivit sjuk. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör slopa rehabiliteringskedjan och återkomma med förslag om en steg-för-steg-modell. Försäkringskassan bör tillsammans med den sjukskrivne, och oftast vårdgivaren, avgöra när det är dags att pröva nästa steg. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag på ändrade regler i sjukförsäkringen. Möjligheten till en mer flexibel ersättningsmodell bör undersökas som tar hänsyn till en arbetsförmåga som varierar över tid. I yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att det bör göras en översyn för att i lag säkra rätten för personer med sjukpenning samt sjuk- och aktivitetsersättning att engagera sig ideellt utan att det inkräktar på rätten till ersättning från sjukförsäkringen. Det har förekommit att personer med sjukersättning avråds av Försäkringskassan från att engagera sig ideellt eftersom det riskerar att minska deras rätt till ersättning. Många vågar därför inte engagera sig i exempelvis en ideell förening eller ett politiskt parti. Det måste betraktas som en allvarlig inskränkning av demokratin. I yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda hur återgången till arbete efter sjukskrivning kan underlättas genom anställningar med statligt stöd. Möjligheten att prova ett arbete med bibehållen sjukpenning eller införa en särskild ersättning i sjukförsäkringen för att pröva att arbeta under sjukskrivningen bör ses över.

I partimotion 2020/21:2774 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att göra en översyn så att SGI baseras på den fastställda lönerevideringen retroaktivt, oavsett när löneavtalet under-tecknades. I många fall undertecknas ett löneavtal mellan parterna flera månader efter att själva lönerevisionen skulle ha gjorts och arbetstagaren får sedan löneförhöjningen retroaktivt.

Hans Eklind m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2020/21:3317 yrkande 10 ett tillkännagivande om att återinföra den bortre tidsgränsen och en anpassad arbetsmarknadsintroduktion. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att slopa de fasta stegen i sjukpenningen samt sjuk- och aktivitetsersättning och rehabiliteringspenningen. I yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om en mer flexibel sjukförsäkring. Den försäkrades förmåga bör tas till vara och personen bör uppmuntras att återgå i arbete.

I motion 2020/21:2018 av Alexandra Völkers (S) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten att göra socialförsäkringen mer flexibel genom att ta bort de fasta stegen. En försäkrad som är sjukskriven på

deltid bör få arbeta efter sin förmåga. Systemet bör sträva efter att möta den försäkrades verkliga behov.

I motion 2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att införa ett mer flexibelt regelverk för sjukpenningen. Försäkrade bör få möjlighet att successivt komma tillbaka till arbete. I betänkandena av utredningen En trygg sjukförsäkring med människan i centrum (SOU 2019:2, 2020:6, 2020:26) finns det bra förslag som bör genomföras.

I motion 2020/21:510 av Emma Carlsson Löfdahl (-) begärs ett tillkännagivande om att utreda en mer individuellt anpassad sjukförsäkring.

Rehabiliteringskedjan

I kommittémotion 2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om undantag för fortsatt sjukpenning. I dag krävs för undantaget från krav på arbete på den normala arbetsmarknaden vid dag 180, en hög grad av sannolikhet för återgång till sin arbetsgivare före dag 366 eller om det kan anses oskäligt att pröva mot hela arbetsmarknaden vid dag 180. Dessa undantag har enligt motionärerna tillämpats mycket restriktivt och leder till utförsäkring eller krav på omställning till annat arbete tidigt i sjukskrivningen, trots att det kan ha funnits en chans att längre fram återgå till arbete hos arbetsgivaren. I utredningsbetänkandet SOU 2020:6 föreslås att undantagen ska mjukas upp genom att det ska räcka med att övervägande skäl talar för återgång i arbete hos arbetsgivaren senast dag 365 för att bedömningen av arbetsförmågan mot hela arbetsmarknaden ska kunna skjutas upp vid dag 180. Vidare föreslås att den som har haft nedsatt arbetsförmåga i 365 dagar ska kunna få sin arbetsförmåga fortsatt bedömd mot arbete hos arbetsgivaren om hög grad av sannolikhet talar för återgång i detta arbete senast vid dag 550. Motionärerna anser att det mest humana för de försäkrade som drabbas av sjukskrivning är om de kan rehabiliteras och återgå till sin arbetsgivare. Därför bör regeringen skyndsamt lägga fram förslag till riksdagen enligt utredningens förslag. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om en mer human prövning av arbetsförmågan för pensionärer. I delbetänkandet SOU 2020:6 föreslås att en försäkrad som har fyllt 62 år och därmed inte har långt kvar till pensionen inte ska behöva prövas mot hela arbetsmarknaden utan i stället få sin arbetsförmåga prövad mot sin nuvarande arbetsplats. Motionärerna anser att detta är ett rimligt och humant förslag som regeringen skyndsamt bör återkomma med till riksdagen.

Nooshi Dadgostar m.fl. (V) begär i kommittémotion 2020/21:1306 yrkande 4 ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att göra undantag från prövningen mot normalt förekommande arbete efter dag 180 och dag 365 vid ansökan om sjukpenning, om behandlingen eller operationen skjuts upp permanent. De stelbenta tidsgränserna i rehabiliteringskedjan och konsekvenserna som de får är inte acceptabla. Den tillfälliga möjligheten till undantag från prövningen mot normalt förekommande arbete

efter dag 180 och dag 365 som infördes på grund av pandemin bör permanentas och utvidgas till att gälla samtliga operationer och behandlingar som försenas och omfatta samtliga orsaker till uppskjutandet. I yrkande 22 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om en åldersfaktor i sjukförsäkringen. Försäkrade som inte klarar av att arbeta de sista åren före pensionen kan behöva ta ut sin pension i förtid, vilket kan leda till lägre pension. Reglerna bör därför ändras så att försäkrade kan få möjlighet att avsluta sitt arbetsliv tidigare. Det bör införas en särskild åldersfaktor som ändrar kravet på omställning vid 61 års ålder. En försäkrad bör endast prövas mot arbete inom ramen för det yrke som han eller hon har och inte som i dag mot hela arbetsmarknaden.

Även i kommittémotion 2020/21:1307 (V) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att det bör införas en särskild åldersfaktor i sjukersättningssystemet.

Försäkringskassans sjukskrivnings- och rehabiliteringsarbete

I kommittémotion 2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att utreda Försäkringskassans kapacitet och andra frågor om hanteringen av ersättningar under pågående pandemier. Samhället behöver vara väl förberett och stå starkt om det skulle uppstå en ny kris. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att öka tillsynen av läkares arbete med sjukskrivningsfrågor. Försäkringskassan bör kunna få sätta upp kvalitetskrav för vårdgivare som skriver läkarintyg. Vidare bör Försäkringskassan få i uppdrag att via administrativa register löpande följa upp och granska sjukskrivningsmönstret hos olika vårdgivare. Vid upprepade anmärkningar liksom vid rent fusk ska vårdgivare kunna förlora rätten att utfärda läkarintyg. I yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att stärka anställdas möjligheter att få förebyggande behandling via arbetsgivaren. Anställda och arbetsgivare bör på olika sätt uppmuntras att agera förebyggande.

I motion 2020/21:1798 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) begärs ett tillkännagivande om att förstärka arbetslinjen i Försäkringskassans uppdrag. Försäkringskassan samordnar insatserna för rehabilitering och bör se till att de rehabiliteringsåtgärder som en person behöver genomförs på ett effektivt sätt. Det är viktigt att de utbildningar som försäkrade går på är adekvata och har koppling till ett fortsatt arbetsliv.

I motion 2020/21:2645 av Ann-Britt Åsebol och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) begärs ett tillkännagivande om att regelverket och Försäkringskassans beslutsstöd behöver bli tydligare så att bedömningen av sjukintyg blir lika oavsett handläggare.

I kommittémotion 2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att stärka stödet för försäkrade vid omställning. Regeringen bör utreda möjligheten att bevilja den försäkrade omställning i form av en tydlig rehabiliteringsplan där återgång i arbete kan ske i små steg.

I yrkandena 13 och 17 begärs tillkännagivanden om en parlamentarisk kommitté samt om stärkt skydd mot godtyckliga avslag, bredare möjligheter till koordineringsinsatser och utvärdering av nuvarande koordineringsinsatser. Det behövs en ordentlig översyn för att stärka skyddet mot godtyckliga avslag, en nationell strategi för högre kvalitet och bättre bemötande i rehabiliteringsarbetet samt en human och hållbar sjukförsäkring för alla försäkrade. I yrkandena 22 och 23 begärs tillkännagivanden om att utreda om Försäkringskassans samordningsansvar kan läggas över på landstingen och om en koordinator kan ge den enskilde stöd. I koordineringsstödet bör ingå att upprätta en rehabiliteringsplan samt koordinering, samverkan och samordning med alla inblandade aktörer.

Solveig Zander m.fl. (C) begär i kommittémotion 2020/21:2955 yrkande 1 ett tillkännagivande om tidiga avstämningsmöten. Tidiga bedömningar i rehabiliteringsprocessen och kontakter med Försäkringskassan, arbetsgivare och sjukskrivande läkare är centrala för att den försäkrade ska kunna behålla kontakten med arbetsmarknaden. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att stärka försäkringsläkarnas roll i sjukskrivningsprocessen. Försäkringsläkaren bör delta mer i processen, exempelvis i samtal och överläggningar.

I kommittémotion 2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18 begärs ett tillkännagivande om förtydligande riktlinjer för Försäkringskassan. Försäkringskassan bör göra mer utförliga utredningar och involvera fler relevanta aktörer i processen.

I kommittémotion 2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om utformningen av socialförsäkringssystemet. Systemet bör ge ekonomisk trygghet under livets olika skeden. Försäkringarna ska vara obligatoriska och solidariskt finansierade via det offentliga, men det ska även finnas utrymme för kompletterande lösningar och personligt ansvarstagande. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att det förebyggande arbetet för att minska antalet sjukskrivningar måste ses i ett bredare perspektiv. Samverkan mellan hälso- och sjukvården och Försäkringskassan behöver utvecklas för att den sjukskrivne ska få en rättssäker och anpassad sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess. I yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om målet med sjukförsäkringen. Sjukförsäkringen ska vara trygg för försäkrade som saknar arbetsförmåga på grund av sjukdom. Den som kan återfå arbetsförmågan – helt eller delvis – ska samtidigt få hjälp och gott stöd för att komma tillbaka i arbete. I yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om rehabiliteringskedjan. Samverkan mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården samt mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen behöver vidareutvecklas. Ett eget personligt stöd, en mentor, är särskilt viktigt i övergången mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. I yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att det bör vidtas fortsatta åtgärder när det gäller de medicinska underlagen för bedömning av rätten till ersättning vid sjukdom och att ge de försäkrade tydligare information. Pågående arbete om de medicinska underlagen bör följas upp. Tydligare information till försäkrade om att läkarintyget endast utgör en del i bedömningen samt om vad som

bedöms och vilka underlag som ligger till grund för bedömningen för att få sjukpenning kan ge de försäkrade större förståelse för besluten om sjukpenning.

I kommittémotion 2020/21:3229 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om sjukskrivningsteam. Sjukskrivna ska få en trygg bedömning och rätt rehabiliteringsinsatser. Försäkringskassans samordningsuppdrag bör därför stärkas, inte minst samverka med sjukvården, arbetsgivare och Arbetsförmedlingen.

Bengt Eliasson m.fl. (L) begär i kommittémotion 2020/21:3269 ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning om ett reformerat arbetssätt för Försäkringskassan. Försäkringskassan bör stödja och lotsa den försäkrade i sjukskrivningsprocessen för att han eller hon ska kunna komma tillbaka i arbete. Försäkringskassan bör medfinansiera behandling och rehabiliteringsinsatser som kan sänka sjuktalet, särskilt för försäkrade som annars riskerar långvarig sjukskrivning. Det skulle kunna frigöra resurser till vården och värna arbetslinjen samt leda till snabbare vård, återgång till arbete och egen försörjning för den försäkrade.

I motion 2020/21:3423 av Helena Gellerman (L) begärs ett tillkännagivande om att förvaltningen av bilstödet bör överföras till en annan myndighet för att effektivisera handläggningen. Åtgärder behövs för att komma till rätta med Försäkringskassans problem med långa handläggningstider, höga förvaltningskostnader och sjunkande förtroende.

I motion 2020/21:843 av Roza Güclü Hedin (S) begärs ett tillkännagivande om att kvalitetssäkra Försäkringskassans arbete. Försäkringskassan bör effektivisera samverka med sjukvården genom ökad digitalisering. Vidare bör Försäkringskassan tillsätta en grupp som kan granska ärenden för att främja likvärdig hantering och rättssäkra beslut.

I motion 2020/21:1679 av Jasenko Omanovic och Ingemar Nilsson (båda S) begärs ett tillkännagivande om ökad samverka mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att få den sjukskrivnes behov och förutsättningar i centrum och en realistisk bild av restarbetsförmågan.

I motion 2020/21:1849 av Johanna Haraldsson m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om att se över sjukskrivningsprocessen. Reglerna bör förenklas och förtydligas.

I motion 2020/21:2190 av Sultan Kayhan (S) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att överväga en förändring i sjukskrivningsprocessen som innebär att läkare som är specialiserade i sjukförsäkringen tar över när en sjukperiod riskerar att bli långvarig. Sjukskrivningsprocessen behöver göras smidigare. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att verka för en översyn av Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd i dialog med vården. I försäkringsstödet bör tydliggöras att generalisering av diagnoser ska undvikas, eftersom människor reagerar olika och har olika förutsättningar för tillfrisknande.

I motion 2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att verka för att prioritera samordningsuppdraget.

Försäkringskassan behöver ha större fokus på sitt samordningsuppdrag och ge försäkrade ökat stöd.

Mats Berglund m.fl. (MP) begär i motion 2020/21:3649 yrkande 1 ett tillkännagivande om en mer inlyssnande myndighet. Försäkringskassan bör ge försäkrade bättre stöd och hjälp i rehabiliteringen. Bland annat bör Försäkringskassan ha fler avstämningmöten med den försäkrade och aktörerna i sjukskrivningsprocessen.

Samordningsförbunden

I kommittémotion 2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att tydliggöra myndigheternas samverkansuppdrag inom ramen för samordningsförbunden. Samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen behöver stärkas så att enskilda kan få del av förbundens resurser. Insatserna bör spridas och omfatta hela landet.

I kommittémotion 2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag för att säkerställa att fler får tillgång till samordningsförbundens insatser och att förbundens insatser blir tillgängliga i alla landets kommuner. Ytterligare insatser, inklusive ändrad lagstiftning, behövs för att nå målet. I yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om tydligare uppdrag, långsiktiga former för samordnande insatser och tydligare styrning av samordningsförbunden. Det är en utbredd uppfattning – vilket även Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) påpekar i rapporten Samordningsförbundens organisering och verksamhet (2019:1) – att de statliga myndigheternas vilja och förmåga att bidra med medarbetare i samverkan minskar. Det finns därför ett stort behov av att förtydliga samverkanskravet i myndigheternas instruktioner.

I motion 2020/21:1641 av Eva Lindh (S) begärs ett tillkännagivande om samverkan mellan huvudmän och möjligheterna att utöka området för Finsam. Arbetssätten bör vidareutvecklas och omfatta fler insatser.

Åsa Westlund (S) begär i motion 2020/21:2368 yrkandena 1–3 tillkännagivanden om att stärka samordningsförbundens roll genom att de nationella myndigheterna tar ett större ansvar för att utveckla förbundens verksamhet samt om att se över om samordningsförbundens ansvar kan utökas och omfatta barn som behöver stöd från flera olika aktörer och myndigheter, och om att samordningsförbunden också bör beakta de könsskillnader som finns.

I kommittémotion 2020/21:3637 av Pernilla Stålhammar m.fl. (MP) yrkande 55 begärs ett tillkännagivande om vikten av mer nära samverkan där individen självklart är i centrum. Olika samverkansformer, bl.a. Finsam, gynnar enskilda och sparar resurser inom vården och för samhället.

Utskottets ställningstagande

Sjuk- och rehabiliteringspenning samt ersättnings- och förmånsnivåer

När det gäller frågorna om att åstadkomma ett mer flexibelt regelverk för sjukpenningen och fler förmånsnivåer föreslår Parlamentariska socialförsäkringsutredningen att en försäkrad i vissa fall ska kunna få sjukpenning med fler förmånsnivåer än 25, 50, 75 och 100 procent. Utredningen anser att flexibel sjukpenning ska kunna beviljas under den tid som arbetsförmågan bedöms mot den försäkrades vanliga arbete eller annat arbete hos arbetsgivaren (SOU 2012:47 och SOU 2015:21). Vidare föreslår utredningen En trygg sjukförsäkring med människan i centrum ett stärkt försäkringsskydd för försäkrade som är behovsanställda, att Försäkringskassan ska kunna bevilja partiell sjukpenning utifrån en förläggning av arbetstiden där den försäkrade inte minskar sin arbetstid med lika mycket varje dag och att arbetstiden bestäms i samråd med den försäkrade och i samverkan med sjukskrivande läkare och den försäkrades arbetsgivare (SOU 2020:26). Båda förslagen bereds inom Regeringskansliet.

Enligt utskottets mening bör beredningen av förslagen avvaktas. Utskottet anser därför att det saknas skäl för riksdagen att göra tillkännagivanden om att bl.a. ändra ersättnings- eller förmånsnivåerna i sjukpenningen. Motionerna 2020/21:3521 (M) yrkande 3, 2020/21:3527 (M) yrkande 6, 2020/21:1836 (SD) yrkandena 5, 10, 11, 14, 16 och 18, 2020/21:1040 (C) yrkandena 1–3, 2020/21:1306 (V) yrkandena 3, 5, 6 och 10, 2020/21:2774 (KD) yrkande 11, 2020/21:3317 (KD) yrkandena 11 och 12, 2020/21:2018 (S) yrkande 4, 2020/21:3649 (MP) yrkande 2 och 2020/21:510 (-) avstyrks därför.

Utskottet är inte berett att återinföra den bortre tidsgränsen. Motion 2020/21:3317 (KD) yrkande 10 avstyrks därför.

När det gäller arbetet för att motverka och minska den psykiska ohälsan liksom sjukskrivningar i psykiatriska diagnoser har hälso- och sjukvården en central roll. En utmaning som är särskilt tydlig vid psykisk ohälsa är enligt utskottet svårigheterna för vården att bedöma individens arbetsförmåga.

Riksdagen har riktat ett tillkännagivande till regeringen om en översyn av det försäkringsmedicinska beslutsstödet och av Försäkringskassans modell för försäkringsmedicinsk analys. Översynen ska avse handläggningen vid psykiatriska diagnoser och särskilt vid samsjuklighet (bet. 2018/19:SfU13, rskr. 2018/19:145). Utskottet noterar att regeringen i januari 2018 har gett Socialstyrelsen och Försäkringskassan i uppdrag att verka för att samarbetet och dialogen mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården förbättras när det gäller sjukskrivningsprocessen och läkarintygen. Detta s.k. dialoguppdrag har redovisats i juni 2019. Regeringen beslutade den 11 december 2019 att ge myndigheterna ett nytt uppdrag om att vidareutveckla sjukförsäkringshandläggningen i dialog med hälso- och sjukvården. Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheterna beakta riksdagens tillkännagivande. Uppdraget ska redovisas senast den 15 oktober 2021.

Vidare har Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten i uppdrag att i nära samverkan med flera myndigheter, bl.a. Försäkringskassan, lämna in ett underlag till regeringen inför en kommande nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicid prevention. Myndigheterna ska göra en individuell analys av nuläget inom sina respektive verksamhetsområden, identifiera områden som bör prioriteras i en nationell strategi, analysera målgrupper som berörs av uppdraget och i förekommande fall peka på utvecklingsbehov inom det egna verksamhetsområdet (S2020/06171 m.fl.). Uppdraget ska slutredovisas den 1 september 2023.

Utskottet anser att pågående arbete bör avvaktas. Utskottet förutsätter att arbetet bedrivs skyndsamt. Motion 2020/21:3527 (M) yrkandena 2 och 7 avstyrks med detta.

Utskottet håller med om att ideellt arbete och politiska uppdrag är värdefullt och kan gynna den enskildes rehabilitering och återgång i arbete. Utskottet finner dock inte skäl att föreslå någon översyn av dessa regler eller reglerna för bedömning av arbetsförmåga för rätt till sjukpenning. Motion 2020/21:1306 (V) yrkande 8 avstyrks därför.

Rehabiliteringskedjan

Rehabiliteringskedjan innebär att Försäkringskassan gör vissa provningar av arbetsförmågan vid specifika tidpunkter i sjukperioden för samtliga sjuk-skrivna.

I Försäkringskassans och Socialstyrelsens ovan nämnda dialoguppdrag har i mars 2021 lagts till att myndigheterna ska säkerställa att vidtagna åtgärder implementeras i handläggningen för att öka tryggheten för patienter med någon av diagnoserna ME/CFS eller postcovid eller någon annan symtombaserad diagnos.

Reglerna har nyligen ändrats vad gäller Försäkringskassans provning av den sjukskrivnes arbetsförmåga vid dag 180. Lagändringen innebär att provningen mot normalt förekommande arbete skjuts upp om övervägande skäl talar för att den sjukskrivne kan gå tillbaka till sitt arbete vid dag 365, i samma omfattning som före sjukskrivningen. Avsikten är att öka tryggheten för långtidssjukskrivna, bl.a. de som är långtidssjuka i covid-19 eller har s.k. symtomdiagnoser.

Utskottet noterar att regeringen i avvaktan på lagändringen tillfälligt stoppade de s.k. 180-dagarsprovningarna genom en förordning som gällde under tiden från den 21 december 2020 till dess att lagändringen trädde i kraft den 15 mars 2021.

I sammanhanget noteras att regeringen nyligen avlämnat proposition 2020/21:171 Angiven yrkesgrupp – åtgärder för en begriplig sjukförsäkring till riksdagen. Propositionen syftar till att åstadkomma en ökad konkretisering i bedömningarna av arbetsförmåga vid dag 180 i rehabiliteringskedjan. Bedömningen ska göras mot förvärvsarbete i en sådan angiven yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2022. Regeringen avser vidare att ge Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i uppdrag att, i samråd med arbetsmarknadens parter, utveckla ett kunskapsmaterial om vilka krav på aktivitetsförmågor som arbeten inom olika yrkesgrupper ställer. Materialet ska bli ett stöd för Försäkringskassan vid bedömningarna.

När det gäller frågan om prövning av arbetsförmågan vid dag 365 finns det ett förslag av utredningen En trygg sjukförsäkring med människan i centrum (SOU 2020:6) om att försäkrade som har haft nedsatt arbetsförmåga i 365 dagar ska kunna få sin arbetsförmåga fortsatt bedömd mot arbete hos arbetsgivaren om hög grad av sannolikhet talar för återgång i detta arbete senast vid dag 550. Särskilda regler föreslås för försäkrade som har fyllt 65 år. Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

Sjukförsäkringen ska ge de försäkrade ersättning för inkomstbortfall vid sjukdom och rehabilitering. Försäkrade ska också känna sig trygga med att de får det stöd de behöver för att kunna återgå i arbete. Om den försäkrade behöver ställa om till ett nytt arbete där hans eller hennes kompetens och erfarenhet kan tas till vara ska hon eller han få adekvat stöd i den omställningen. Detta är en förutsättning för legitimiteten i sjukförsäkringen och det allmänna trygghetssystemet. Utskottet anser att regeringens förändringsarbete är viktiga steg mot en bättre balans mellan trygghet och omställning i sjukförsäkringen. Utskottet välkomnar därför att rehabiliteringskedjan i sjukpenningen vid dag 180 har blivit mer flexibel för att stärka den ekonomiska tryggheten för långtidssjuka.

När det gäller fortsatt sjukpenning och kriterierna för prövning av arbetsförmåga i rehabiliteringskedjan anser utskottet att finns det skäl att avvakta beredning av propositionen och Regeringskansliets beredning av utredningens förslag. Med hänsyn till det avstyrks motionerna 2020/21:1836 (SD) yrkande 4, 2020/21:1306 (V) yrkande 22 och 2020/21:1307 (V) yrkande 9. Motionerna 2020/21:1836 (SD) yrkande 3 och 2020/21:1306 (V) yrkande 4 om prövning av fortsatt sjukpenning efter dag 180 får anses i vart fall delvis tillgodosedda. Motionerna avstyrks.

Försäkringskassans sjukskrivnings- och rehabiliteringsarbete

Försäkringskassan har flera uppdrag som ska förstärka myndighetens arbete och samverkan med aktörerna i rehabiliteringsarbetet.

Inom ramen för Försäkringskassans lagstadgade samordningsansvar har Försäkringskassan i uppdrag att förstärka arbetet med arbetsgivaren genom att ge stöd till individen (S2020/06863). Enligt regleringsbrevet för 2021 ska Försäkringskassan stärka arbetet med att identifiera individer som kan ha behov av förberedande eller arbetslivsinriktade insatser i samverkan med Arbetsförmedlingen genom samordningsförbunden.

Vidare ska Försäkringskassan förbättra kvaliteten i ärenden om rätt till sjukpenning (S2020/06863). I uppdraget ingår att Försäkringskassan ska redovisa vidtagna och planerade åtgärder för att säkerställa att behovet av

rehabiliteringsinsatser utreds och vid behov vidtas så tidigt som möjligt. I uppdraget ingår också frågor om övergången till Arbetsförmedlingen. Uppdraget lämnades mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande om att regeringen snarast bör ta ett helhetsgrepp för att underlätta återgång i arbete för den som nekats sjukpenning (bet. 2020/21:SfU10, rskr. 2020/21:111). I betänkandet pekar utskottet på att samarbetet och informationsutbytet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan behöver effektiviseras och att omställningsmöten måste ske tidigt i processen. Vidare behöver effektiva åtgärder för att underlätta återgången i arbete tas fram och implementeras. Det är också viktigt att det sker ett informationsutbyte mellan Försäkringskassan och arbetsgivaren i god tid före dag 180 inför ett beslut om nekad sjukpenning.

Försäkringskassan har också i uppdrag att skapa förutsättningar för systematiska uppföljningar av läkarintyg på vårdenhetsnivå. Uppdraget lämnades mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande att följa upp läkarintygsskrivande (bet. 2019/20:SfU13, rskr. 2019/20:171). Uppdraget genomförs i samråd med Socialstyrelsen. Försäkringskassan har även i uppdrag att vidareutveckla sjukförsäkringshandläggningen i dialog med hälso- och sjukvården (S2019/04627).

Vidare har Försäkringskassan och Socialstyrelsen, till följd av ett tillkännagivande till regeringen från riksdagen, i uppdrag att göra en översyn för att vidareutveckla det försäkringsmedicinska beslutsstödet och Försäkringskassans modell för försäkringsmedicinsk analys (S2019/046279).

ISF har två uppdrag som ska redovisas under 2021. ISF ska utvärdera om en plan för återgång i arbete bidrar till att stärka försäkrades möjligheter till rehabilitering och ökar förutsättningarna för en tidigare återgång i arbete (S2019/03299). Vidare ska ISF följa upp och utvärdera reformen om förstärkt rehabilitering för återgång i arbete vilken trädde i kraft den 1 juli 2018 (S2019/03299).

I mars 2020 tillsatte regeringen en särskild utredare med uppdrag att se över sjukersättningen och aktivitetsersättningen (dir. 2020:31). Av kommittédirektivet framgår att utredaren också ska se över regelverket för förebyggande sjukpenning. Av direktivet framgår att det kan finnas skäl att pröva om den nuvarande konstruktionen för förebyggande sjukpenning kan utgöra hinder för möjligheten att nyttja förmånen för att förebygga eller förkorta sjukdom. Uppdraget ska redovisas den 31 juli 2021.

När det gäller samverkan lämnar har utredningen Nationell samordnare för en välfungerande sjukskrivningsprocess lämnat flera rekommendationer om samverkan mellan aktörerna (SOU 2020:24). Bland annat anges att det behövs en aktörsgemensam definition av sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen samt en gemensam syn på vad processen syftar till, ökade drivkrafter och ökat stöd för arbetsgivares förebyggande insatser och arbetsplatsinriktat stöd, konsultation av expert vid bedömning av arbetsplatsinriktat stöd för återgång i arbete och ett mer utvecklat samarbete mellan Försäkringskassan och

Arbetsförmedlingen samt en gemensam digital yta för planering i sjuk-skrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Utredningens rekommendationer bereds inom Regeringskansliet.

Sammanfattningsvis kan utskottet konstatera att det bedrivs arbeten inom många områden och att flera uppdrag genomförs till följd av riksdagens tillkännagivanden. Utskottet anser inte att det finns anledning att nu rikta tillkännagivanden till regeringen om åtgärder för att ytterligare förändra Försäkringskassans arbete och samverkan med aktörerna i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Motionerna 2020/21:3527 (M) yrkandena 5 och 8, 2020/21:1798 (M), 2020/21:2645 (M), 2020/21:1836 (SD) yrkande 6, 2020/21:2955 (C) yrkandena 1 och 2, 2020/21:3317 (KD) yrkandena 2, 3, 7, 8 och 9, 2020/21:3229 (L) yrkande 7, 2020/21:3269 (L), 2002/21:3423 (L), 2020/21:843 (S), 2020/21:1679 (S), 2020/21:1849 (S), 2020/21:2190 (S) yrkandena 2 och 3, 2020/21:2191 (S) yrkande 4 och 2020/21:3649 (MP) yrkande 1 avstyrks därför.

När det gäller likvärdig, tydlig och förutsägbar regeltillämpning har Försäkringskassan som redan nämnts i uppdrag om förbättrad kvalitet i ärenden om rätt till sjukpenning (S2020/06863). Syftet med uppdraget är bl.a. att identifiera och åtgärda eventuella brister i handläggningen.

ISF har granskat och analyserat hur Försäkringskassan tillämpar bestämmelsen om utredningsskyldighet i 110 kap. 13 § socialförsäkringsbalken, vid handläggningen av ärenden om sjukpenning där ansökan om ersättning har avslagits (ISF 2021:3). ISF anger i rapporten att det förekommer brister i kommuniceringen och hanteringen av ärendena. ISF rekommenderar att Försäkringskassan bl.a. utvecklar stödet när det gäller tillämpningen av utredningsskyldigheten och tar en mer aktiv roll när det finns indikationer på att personen kan omfattas av ett undantag i lagstiftningen.

Utskottet noterar att Försäkringskassan har aviserat att myndigheten kommer att genomföra en omfattande genomlysning av hela organisationens arbete med sjukförsäkringen (Försäkringskassans årsredovisning 2020).

En likvärdig, tydlig och förutsägbar regeltillämpning är enligt utskottets mening av stor vikt för en hållbar sjukförsäkring och för förtroendet för Försäkringskassan. Utskottet anser emellertid att pågående arbete bör avvaktas. Motionerna 2020/21:1836 (SD) yrkandena 13 och 17 om parlamentarisk kommitté och stärkt skydd mot godtyckliga avslag samt 2020/21:1306 (V) yrkande 18 om mer utförliga utredningar avstyrks därför.

Utskottet håller med om att Försäkringskassans verksamhet måste vara väl förberedd på pandemier och andra krissituationer. Utskottet ser därför positivt på att Försäkringskassan har i uppdrag att i närtid och på längre sikt analysera hur den förändrade situationen inom vården på grund av pandemin inverkar på sjukförsäkringen samt de sjukskrivnas rätt till ersättning och stöd för återgång i arbete (S2020/06726). Försäkringskassan ska också säkerställa att det finns förutsättningar att följa upp pandemins påverkan på socialförsäkringen i övrigt. Motion 2020/21:3527 (M) yrkande 1 om att utreda Försäkringskassans

kapacitet och andra frågor om hantering av ersättningar under pågående pandemier får därmed anses delvis tillgodosett och avstyrks.

En lagstadgad skyldighet för regionerna att erbjuda koordineringsinsatser till sjukskrivna patienter trädde i kraft den 1 februari 2020. Utskottet anser att det är för tidigt att utvärdera och utöka koordineringsinsatserna. Riksdagen bör således inte nu rikta ett tillkännagivande till regeringen om detta. Motion 2020/21:1836 (SD) yrkandena 22 och 23 avstyrks därför.

Samordningsförbunden

När det gäller samordningsförbunden har ISF i uppdrag att utvärdera förbundens verksamhet. ISF har lämnat delrapporterna Samordningsförbundens organisation och verksamhet (2019:1) och Gör samordningsförbund någon skillnad? (2019:4). Uppdraget ska slutredovisas senast i december 2022.

Utskottet anser att pågående arbete bör avvaktas. Motionerna 2020/21:2955 (C) yrkande 10, 2020/21:1306 (V) yrkandena 15 och 16, 2002/21:1641 (S), 2020/21:2368 (S) yrkandena 1–3 och 2020/21:3637 (MP) yrkande 55 avstyrks därför.

Aktivitets- och sjukersättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. de ekonomiska villkoren inom aktivitets- och sjukersättningen samt övergången mellan aktivitetsersättning och sjukersättning.

Jämför reservation 29 (SD), 30 (C), 31 (V) och 32 (KD).

Gällande ordning

Aktivitetsersättning kan beviljas en försäkrad som är mellan 19 och 29 år och som har en långvarigt nedsatt arbetsförmåga. Aktivitetsersättning kan beviljas i två olika former, dels på grund av nedsatt arbetsförmåga, dels på grund av förlängd skolgång (36 kap. 15 § SFB).

Sjukersättning kan beviljas en försäkrad som är mellan 19–64 år (33 kap. 16 § SFB). Före juli 2017 kunde personer under 30 år endast beviljas aktivitetsersättning.

Både aktivitets- och sjukersättning lämnas dels i form av en inkomstrelaterad ersättning, dels i form av garantiersättning till den som har inga eller låg inkomstrelaterad ersättning (35 kap. 2 § SFB).

Förmånerna kan lämnas som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Till den vars arbetsförmåga är helt eller i det närmaste helt nedsatt lämnas hel förmån.

Försäkringskassan ska fr.o.m. den 1 januari 2021 se till att särskilda insatser kommer till stånd för att den som får tre fjärdedels sjuk- eller aktivitetsersättning ska kunna få en anställning motsvarande den återstående arbetsförmågan. Den försäkrade ska samtycka till insatserna. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela ytterligare föreskrifter om de särskilda insatserna (33 kap. 26–28 §§ SFB).

Av 34 kap. SFB framgår att den inkomstrelaterade aktivitets- och sjukersättningen beräknas på grundval av en fastställd antagandeinkomst. Antagandeinkomsten utgörs av de inkomster som den försäkrade hade under en viss tid i anslutning till försäkringsfallet. Nuvarande regler innebär att den inledningsvis fastställda antagandeinkomsten tillämpas även när den försäkrade som tidigare har haft partiell aktivitets- eller sjukersättning beviljas sådan ersättning i högre omfattning, exempelvis från en halv till hel ersättning. Antagandeinkomsten anknyts till prisbasbeloppet för det år då ersättningen ska börja lämnas och räknas om vid förändringar av detta belopp.

En försäkrad som haft aktivitetsersättning under minst tolv månader kan få behålla ersättningen för att studera under en prøvotid om sex månader (36 kap. 9 a § SFB). Om den försäkrade därefter vill fortsätta att studera kan han eller hon ansöka om vilande aktivitetsersättning för studier i ytterligare arton månader, dvs. rätten till aktivitetsersättning kvarstår men ersättningen betalas inte ut. Om den försäkrade har haft aktivitetsersättning i minst ett år och vill prova att arbeta kan ersättningen förklaras vilande. En försäkrad kan ha vilande sjukersättning i högst två år (36 kap. 10, 12 och 15 §§ SFB). Vilandeförklaring får avse hel aktivitetsersättning eller del av ersättningen. Vid arbete har den försäkrade rätt till ett skattefritt belopp som motsvarar 25 procent av den ersättning som är vilande, förutom lönen (36 kap. 18 § SFB).

Om den försäkrade haft sjukersättning i minst ett år och vill prova att arbeta eller studera kan han eller hon ansöka om vilande sjukersättning (36 kap 10 och 14 §§ SFB). Vid arbete har den försäkrade rätt till ett skattefritt belopp som motsvarar 25 procent av den ersättning som är vilande, förutom lönen. Vid studier ska dock alltid den beviljade förmånen i sin helhet förklaras vilande (36 kap. 12 och 18 §§ SFB).

För försäkrade som i juli 2008 hade rätt till icke tidsbegränsad sjukersättning gäller att de kan förvärvsarbeta, studera, m.m. och använda en arbetsförmåga som han eller hon antogs sakna när beslutet om sjukersättning fattades, utan att rätten till sjukersättning påverkas. Den utbetalda sjukersättningen minskas dock till viss del med hänsyn till arbetsinkomstens storlek (37 kap. SFB).

Möjligheten att få bostadstillägg finns kvar under hela vilandetiden, dvs. maximalt 24 månader. Det innebär att också den som fått hela sin aktivitets- eller sjukersättning förklarad vilande kan få bostadstillägg om reglerna för inkomstberäkning medger det (101 kap. 4 § SFB).

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att stärka sjukersättningen. Det bör utredas om sjukersättningen kan höjas för att stärka ekonomin för de mest utsatta i samhället. I yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om möjligheten till tillfällig sjukersättning. Försäkrade som inte har rätt till sjukersättning kan fastna i långa sjukskrivningar. Den tidsbegränsade sjukersättningen bör därför återinföras med kontroller av arbetsförmågan genom omprövning, och med koppling till insatser för vård och rehabilitering. I yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om studier som rehabilitering. Den försäkrade bör få rätt att behålla sin sjukersättning vid studier, även om studietakten under sex månader är lägre än 50 procent.

I kommittémotion 2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) begärs i yrkande 7 ett tillkännagivande om att det behövs tydliga åtgärder för att göra det möjligt för försäkrade med funktionsnedsättning att driva företag. Försäkrade med funktionsnedsättning ska inte förlora sin aktivitetsersättning när de startar ett företag. I yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att se över aktivitets- och sjukersättningen för att fler ska kunna komma i arbete. Unga funktionshindrade bör få studera på deltid med bibehållen hel ersättning. Vidare bör försäkrade med aktivitets- och sjukersättning ha möjlighet att söka arbete utan att förmånen inklusive bostadstillägget minskar.

Nooshi Dadgostar m.fl. (V) begär i kommittémotion 2020/21:1306 yrkande 20 ett tillkännagivande om att regeringen bör ge ett tilläggsdirektiv till utredningen Ett mer ändamålsenligt regelverk i aktivitets- och sjukersättningen och för förmåner vid rehabilitering (dir. 2020:31) om att se över modellen för beräkning av antagandeinkomst. En försäkrad med hel sjukersättning får i praktiken i genomsnitt kvar omkring 31 procent av sin tidigare lön. Det är inte rimligt och beror på att även andra inkomster än de senaste helårslönerna, t.ex. sjukpenning, kan ingå vid beräkningen.

I kommittémotion 2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 18 begärs ett tillkännagivande om förbättrade regler för aktivitets- och sjukersättning för yngre. En ung persons kapacitet och utvecklingsmöjligheter bör så långt det är möjligt tillvaratas innan han eller hon ska behöva komma i fråga för sjukersättning. Försäkringskassan bör alltid pröva om sjukersättning är mer ändamålsenlig, även om ansökan avser aktivitetsersättning.

Hans Hoff m.fl. (S) begär i motion 2020/21:737 yrkandena 1 och 2 tillkännagivanden om att regeringen bör verka för att stärka aktivitets- och sjukersättningen samt att se över prövningarna så att försäkringen används på det sätt som det är tänkt. I dag är det orimligt svårt för försäkrade att beviljas sådan ersättning även om de har en långvarigt nedsatt arbetsförmåga.

I motion 2020/21:879 av Åsa Karlsson (S) begärs ett tillkännagivande om att övergången mellan aktivitets- och sjukersättning bör säkras så att ingen faller mellan stolarna.

I motion 2020/21:887 av Hillevi Larsson (S) begärs ett tillkännagivande om bostadstillägget vid aktivitets- och sjukersättning. Bostadstillägget bör ses

över och höjas. Enligt Riksrevisionens granskning kan en fjärdedel av de berättigade ha missat sin rätt till bostadstillägg. Informationen om bostadstillägget och hur en ansökan går till bör därför stärkas.

Johanna Haraldsson (S) begär i motion 2020/21:1843 ett tillkännagivande om att reglerna för sjukersättning bör ses över för att skapa goda förutsättningar att studera deltid med bibehållen sjukersättning.

I kommittémotion 2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en reformerad aktivitets- och sjukersättning. Reglerna behöver göras mer generösa för att minska upprepade förlängningar av sjukskrivningen samt förbättra försäkrades ekonomiska situation. Exempelvis bör en försäkrad få pröva att arbeta utan att sjukersättningen dras in.

Utskottets ställningstagande

En särskild utredare ska se över sjuk- och aktivitetsersättningen (dir. 2020:31). Utredaren ska ge förslag som säkerställer att sjuk- och aktivitetsersättningen ger trygghet vid långvarigt nedsatt arbetsförmåga, god förutsebarhet för den enskilde samt stabilitet i tillämpningen över tid. Regelverkets krav för att en försäkrad ska beviljas förmånerna ska bli mer ändamålsenliga och i möjligaste mån ta till vara den försäkrades arbetsförmåga. Vidare ska utredningen se till att skapa ett mer modernt regelverk som kan bidra till att förebygga ohälsa och ge stöd vid såväl rehabilitering som omställning till ett annat arbete. Regelverket för arbete, studier, bisysslor, uppdrag eller liknande under tid med sjukersättning och aktivitetsersättning ska också göras mer förutsebart och enklare för både den försäkrade och Försäkringskassan. Reglerna ska harmoniera med angränsande regelverk och vara enkla att förstå och att administrera. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juli 2021.

Förutom översynen av regelverket har Försäkringskassan i uppdrag att förbättra stödet till unga som får avslag på sin ansökan om aktivitetsersättning (S2019/03413). De som får avslag på ansökan om aktivitetsersättning ska få hjälp och stöd för att kunna arbeta eller studera. Vidare har Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i uppdrag att se till att den som har aktivitetsersättning utvecklar eller återfår arbetsförmågan och därmed kan återgå i, eller få, ett arbete. Uppdraget ska redovisas den 15 april 2021.

ISF har i en rapport granskat och analyserat hur Försäkringskassan tillämpar bestämmelsen om utredningsskyldigheten i handläggning av ärenden om aktivitetsersättning där ansökan om ersättning har avslagits (ISF 2021:3). ISF anser att det finns en del brister och rekommenderar att Försäkringskassan bl.a. bör utveckla det interna stödet för handläggning, ta en mer aktiv roll och säkerställa en enhetlig hantering av ärenden om aktivitetsersättning där läkarutlåtande saknas.

Utskottet konstaterar att regeringen arbetar med att utveckla och öka tryggheten i försäkringen samt förbättra möjligheterna för försäkrade med aktivitets- och sjukersättning att arbeta med stöd av olika åtgärder och att

studera. Utskottet anser att det saknas skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna. Motionerna 2020/21:1836 (SD) yrkandena 9 och 15, 2020/21:255 (C) yrkandena 7 och 8, 2020/21:1306 (V) yrkande 20, 2020/21:3317 (KD) yrkande 18, 2020/21:737 (S) yrkandena 1 och 2, 2020/21:844 (S), 2020/21:879 (S) och 2020/21:3649 (MP) yrkande 3 avstyrks därmed.

Garantiersättningen för aktivitets- och sjukersättningen höjdes med drygt 300 kronor per månad 2018. Även beräkningen av bostadstillägget och det särskilda bostadstillägget som knyts till aktivitets- och sjukersättningen har höjts 2018. Utskottet anser att eventuellt höjda ersättningsnivåer måste ses i ett större sammanhang och får behandlas i samband med fastställandet av statsbudgeten. Det finns inte anledning för riksdagen att nu göra ett tillkännagivande om att utreda och ytterligare höja ersättningarna. Motionerna 2020/21:1836 (SD) yrkande 8 och 2020/21:887 (S) avstyrks därför.

Arbetskadeersättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. att arbetsskadeförsäkringen bör inkomstindexeras och att ett arbetsmedicinskt råd bör inrättas.

Jämför reservation 33 (C) och 34 (V).

Gällande ordning

Med arbetsskada avses en skada till följd av olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet. En skada ska anses ha uppkommit av sådan orsak, om övervägande skäl talar för det (39 kap. 3 § SFB). En försäkrad har vid arbetskada rätt till samma förmåner enligt socialförsäkringsbalken som han eller hon har rätt till vid annan sjukdom (40 kap. 2 § SFB).

En försäkrad som har en arbetsskada har rätt till arbetsskadesjukpenning under tid när han eller hon avhåller sig från arbete på uppmaning av Försäkringskassan eller med dess samtycke i syfte att förebygga att en arbetsskada uppstår, återuppstår eller förvärras (40 kap. 8 § SFB). En förutsättning är således att Försäkringskassan har uppmanat eller samtyckt till arbetsavbrottet.

Livränta lämnas till en försäkrad som till följd av arbetsskada har fått sin förmåga att skaffa sig inkomst genom arbete nedsatt med minst en femtondel. Detta gäller endast om nedsättningen av förmågan att skaffa inkomst genom arbete kan antas bestå under minst ett år, och inkomstförlusten för år räknat uppgår till minst en fjärdedel av prisbasbeloppet för det år när livräntan ska börja lämnas (41 kap. 2 § SFB). Livränta lämnas för viss tid eller tills vidare (41 kap. 7 § SFB).

Motionerna

I motion 2020/21:1928 av Lotta Finstorp (M) begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att tillsätta en utredning som tar fram en modell för en obligatorisk primär arbetsskadeförsäkring som vilar på försäkringsmässig grund och som skapar ekonomiska drivkrafter för arbetsgivare att skapa trygga och säkra arbetsmiljöer. Arbetsgivarens arbetsskadeavgift bör fastställas utifrån risk för arbetsskada på arbetsplatsen, och avgiften bör sättas ned om arbetsgivaren skapar säkra och trygga arbetsplatser.

Solveig Zander begär i kommittémotion 2020/21:2955 yrkande 12 ett tillkännagivande om att genussäkra arbetsskadeförsäkringen. Det är inte rimligt att det finns osakliga skillnader mellan kvinnors och mäns beviljandefrekvens. I yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten att instifta ett arbetsmedicinskt råd inom arbetsskadeförsäkringen. Ett arbetsmedicinskt råd skulle kunna bistå Försäkringskassan med bedömningsstöd, yttranden och att identifiera kunskapsluckor. I yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om att se över ersättningen om det är svårt att säkerställa att en skada beror på arbetsplatsen. Sjukskrivna bör garanteras att få en engångssumma om det inte kan fastställas att det är arbetsplatsen som skadan beror på. I yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om att ge ökad information om förebyggande arbetsskadesjukpenning. Försäkringskassan bör informera mer om förebyggande arbetsskadesjukpenning eftersom det kan leda till färre heltidssjukskrivningar och snabbare återgång i arbete på heltid.

Nooshi Dadgostar m.fl. (V) begär i kommittémotion 2020/21:1306 yrkandena 11–14 tillkännagivanden om att tillsätta en utredning för att se över hur arbetsskadeförsäkringen kan förbättras så att fler arbetsskadade får den ersättning de har rätt till, att införa en bevislätnadsregel i arbetsskadeförsäkringen och förändra varaktighetskravet i arbetsskadeförsäkringen till sex månader samt att se över möjligheterna att inkomstindexera arbetsskadelivräntan. Avsaknaden av forskning om t.ex. arbetssjukdomar inom kvinno- och kvinnodominerade sektorer leder till att kvinnor inte beviljas arbetsskadeersättning i samma utsträckning som män. Det bör därför införas en bevislätnadsregel på de områden där kunskapsunderlaget är bristfälligt. Vidare bör varaktighetskravet sänkas till sex månader. Det kan göra det enklare för försäkrade att lämna ett fullgott intyg och för läkarna att utfärda ett sådant intyg. En varaktighetstid om sex månader överensstämmer också med nuvarande regler inom sjukförsäkringen. Prisbasbeloppet har i regel en långsammare ökningstakt än genomsnittsinkomsten och den som uppbär livränta har därför en sämre inkomstutveckling än den som arbetar. Med detta frångås grundtanken med arbetsskadeförsäkringen, dvs. att den som skadas av sitt arbete ska få full kompensation för sin inkomstförlust till följd av skadan.

I motion 2020/21:1780 av Lars Mejern Larsson (S) begärs ett tillkännagivande om att se över utfallet av Försäkringskassans hantering av livränteärenden. På drygt tio år har antalet försäkrade som beviljas livränta blivit sex gånger färre, en nedgång som enligt ISF sammanföll med den förändring av sjukförsäkringen som genomfördes 2008. Det är oacceptabelt. Den

som skadas svårt i jobbet bör rimligen ersättas för det framtida inkomstbortfall som skadan orsakar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att allt färre försäkrade får sina arbetssjukdomar godkända. Andelen arbetsskadade som beviljas ersättning från arbetsskadeförsäkringen har också minskat. Vissa problem har även identifierats vad gäller skillnader i bifallsfrekvens mellan kvinnor och män. Utskottet anser därför liksom regeringen att det är angeläget att arbetsskadeförsäkringen ses över.

Statsrådet Ardalán Shekarabi (S) har i ett svar den 10 mars 2021 (S2021/01954) på en skriftlig fråga om att tillsätta en utredning för att förbättra arbetsskadeförsäkringen angett bl.a. att ISF har konstaterat att det efter borttagandet av den tidsbegränsade sjukersättningen 2008 har blivit svårare att avgöra om grundkraven för livränta är uppfyllda. Tidigare gällde varaktighetskravet ett år fram i tiden för både rätt till livränta och sjukersättning. Numera finns det inte någon tydlig koppling mellan besluten om sjukersättning och besluten om arbetsskadelivränta. Vidare angavs att om en försäkrad ansöker om livränta innan det kan styrkas att nedsättningen av arbetsförmågan är bestående finns det en risk för att personen efter avslag inte ansöker igen vid rätt tid och därigenom gör en rättsförlust. Regeringen har därför gett Försäkringskassan i uppdrag att vidta åtgärder för att minska riskerna för rättsförluster. Statsrådet angav att arbetsskadeförsäkringen behöver ses över, inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv.

Utskottet noterar också att ISF har fått i uppdrag att analysera om covid-19 bör anses som arbetsskada i fler situationer än i dag. Uppdraget ska redovisas senast den 26 april 2021.

Utskottet anser med det anförda och mot bakgrund av pågående arbete att riksdagen inte bör göra ett tillkännagivande om arbetsskadeförsäkringen. Utskottet avstyrker därför motionerna 2020/21:1928 (M), 2020/21:2955 (C) yrkandena 13–15, 2002/21:1306 (V) yrkandena 12–14 och 2020/21:1780 (S). Motion 2020/21:2955 (C) yrkande 12 om att genussäkra arbetsskadeförsäkringen får anses delvis tillgodosett och avstyrks. Även motion 2020/21:1306 (V) yrkande 11 om att se över hur arbetsskadeförsäkringen kan förbättras så att fler arbetsskadade får den ersättning de har rätt till får anses delvis tillgodosett och avstyrks.

Reservationer

1. Socialförsäkringarna, punkt 1 (M, SD)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Linda Lindberg (SD), Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:1041 av Boriana Åberg (M),

2020/21:1620 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 7,

2020/21:1835 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1,

2020/21:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkande 33,

2020/21:3371 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 7,

2020/21:3524 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 34 och

2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5 och avslår motionerna

2020/21:16 av Caroline Nordengrip och Josef Fransson (båda SD),

2020/21:366 av Stina Larsson (C) yrkandena 1 och 2,

2020/21:415 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 6,

2020/21:847 av Patrik Engström m.fl. (S),

2020/21:848 av Patrik Engström m.fl. (S),

2020/21:884 av Åsa Eriksson m.fl. (S),

2020/21:885 av Åsa Eriksson m.fl. (S),

2020/21:1532 av Tina Acketoft (L),

2020/21:1630 av Elin Lundgren och Patrik Lundqvist (båda S),

2020/21:1709 av Louise Meijer (M) yrkande 4,

2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,

2020/21:2199 av Sultan Kayhan (S),

2020/21:2200 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,

2020/21:2202 av Åsa Karlsson och Helén Pettersson (båda S),

2020/21:2385 av Kenneth G Forslund m.fl. (S),

2020/21:2520 av Linus Sköld (S),

2020/21:2688 av Nina Lundström (L) yrkande 1,

2020/21:2727 av Karolina Skog m.fl. (MP) yrkande 1,

2020/21:2802 av Fredrik Schulte (M),

2020/21:3283 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 7,

2020/21:3412 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 1,
2020/21:3509 av Magdalena Schröder (M) yrkande 2,
2020/21:3558 av Cecilia Widegren och Ann-Britt Åsebol (båda M) yrkande 1,
2020/21:3614 av David Lång (SD) yrkande 2,
2020/21:3637 av Pernilla Stålhammar m.fl. (MP) yrkande 43 och
2020/21:3640 av Rebecka Le Moine och Mats Berglund (båda MP).

Ställningstagande

Regeringen bör genomföra en större utredning om välfärdssystemen för att göra det möjligt för försäkrade att ytterligare kvalificera sig till bidrag och andra sociala förmåner. Det bör införas ytterligare krav på kvalificering till välfärden genom arbete, permanent uppehållstillstånd och medborgarskap. Vidare bör reglerna för när EU-migranter kvalificerar sig till de sociala trygghetssystemen stramas upp. Det är t.ex. inte rimligt att den som arbetar i Sverige och är medborgare i ett annat land kan få mellanskillnaden mellan barnbidrag i Sverige och barnbidrag i hemlandet för barn som bor i hemlandet tillsammans med den andre föräldern.

2. Socialförsäkringarna, punkt 1 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3283 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 7,

bifaller delvis motion

2020/21:2199 av Sultan Kayhan (S) och

avslår motionerna

2020/21:16 av Caroline Nordengrip och Josef Fransson (båda SD),

2020/21:366 av Stina Larsson (C) yrkandena 1 och 2,

2020/21:415 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 6,

2020/21:847 av Patrik Engström m.fl. (S),

2020/21:848 av Patrik Engström m.fl. (S),

2020/21:884 av Åsa Eriksson m.fl. (S),

2020/21:885 av Åsa Eriksson m.fl. (S),

2020/21:1041 av Boriana Åberg (M),

2020/21:1532 av Tina Acketoft (L),

2020/21:1620 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 7,

2020/21:1630 av Elin Lundgren och Patrik Lundqvist (båda S),

2020/21:1709 av Louise Meijer (M) yrkande 4,
2020/21:1835 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1,
2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,
2020/21:2200 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,
2020/21:2202 av Åsa Karlsson och Helén Pettersson (båda S),
2020/21:2385 av Kenneth G Forslund m.fl. (S),
2020/21:2520 av Linus Sköld (S),
2020/21:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkande 33,
2020/21:2688 av Nina Lundström (L) yrkande 1,
2020/21:2727 av Karolina Skog m.fl. (MP) yrkande 1,
2020/21:2802 av Fredrik Schulte (M),
2020/21:3371 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 7,
2020/21:3412 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 1,
2020/21:3509 av Magdalena Schröder (M) yrkande 2,
2020/21:3524 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 34,
2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5,
2020/21:3558 av Cecilia Widegren och Ann-Britt Åsebol (båda M) yrkande 1,
2020/21:3614 av David Lång (SD) yrkande 2,
2020/21:3637 av Pernilla Stålhammar m.fl. (MP) yrkande 43 och
2020/21:3640 av Rebecka Le Moine och Mats Berglund (båda MP).

Ställningstagande

Regeringen bör analysera och vidta åtgärder för att motverka ökningen av kvinnors sjukskrivningar. Risken att bli sjukskriven för psykisk ohälsa och andra stressrelaterade sjukdomar är betydligt högre för kvinnor än för män. Forskningen visar att det finns ett samband mellan kvinnors dubbla ansvar för både arbete och familj och en ökad risk att drabbas av ohälsa.

3. Vård av närstående, punkt 2 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Julia Kronlid (SD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 21 och avslår motionerna

2020/21:3203 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 39,

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 16 och

2020/21:3534 av Margareta Cederfelt (M).

Ställningstagande

Möjligheten till ersättning för vård av närstående bör utökas. Det bör utredas om det kan införas ett liknande system som vård av barn, med den skillnaden att det handlar om ett sjukdomstillstånd där personen är beroende av omsorgsinsatser av närstående personer. Det ska inte krävas att sjukdomstillståndet är livshotande.

4. Vård av närstående, punkt 2 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:3203 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 39 och
2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 16,
bifaller delvis motion
2020/21:3534 av Margareta Cederfelt (M) och
avslår motion
2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 21.

Ställningstagande

Regeringen bör utreda frågan om ett system med vård av föräldrar (VAF-dagar). VAF-dagar bör införas för att en äldre anhörig, närstående eller vän som är i behov av hjälp får sällskap till läkare, tandläkare eller något annat viktigt besök.

5. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 3 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M),
Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 och

avslår motionerna
2020/21:302 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3,
2020/21:406 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,
2020/21:584 av Sofia Nilsson (C),
2020/21:590 av Per Åsling (C),
2020/21:621 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 1,
2020/21:721 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9,
2020/21:1453 av Lina Nordquist (L),
2020/21:1466 av Eva Lindh m.fl. (S),
2020/21:1815 av Elin Lundgren (S) yrkande 1,
2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 9,
2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 4–6,
2020/21:3022 av Lars Püss m.fl. (M),
2020/21:3078 av Mattias Karlsson i Luleå (M),
2020/21:3177 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 9,
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 9,
2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 15,
2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkandena 87 och 97 samt
2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkandena 2 och 7.

Ställningstagande

Regeringen bör göra en översyn av hur sjukpenninggrundande inkomst (SGI) ska fastställas för den som studerar. Det bör vara möjligt att skydda SGI:n under graviditeten även den studerande inte tar ut studiemedel. Vidare bör det SGI-skydd som gäller i slutet av graviditeten vid arbete också gälla vid studiepraktik. Gravida som studerar bör ha rätt till anpassade arbetsuppgifter vid studiepraktik utan att det påverka deras rätt till studiemedel.

6. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 3 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Julia Kronlid (SD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:721 av Tobias Andersson m.fl. (SD) och
avslår motionerna

2020/21:302 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3,
 2020/21:406 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,
 2020/21:584 av Sofia Nilsson (C),
 2020/21:590 av Per Åsling (C),
 2020/21:621 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 1,
 2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9,
 2020/21:1453 av Lina Nordquist (L),
 2020/21:1466 av Eva Lindh m.fl. (S),
 2020/21:1815 av Elin Lundgren (S) yrkande 1,
 2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 9,
 2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 4–6,
 2020/21:3022 av Lars Püss m.fl. (M),
 2020/21:3078 av Mattias Karlsson i Luleå (M),
 2020/21:3177 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 9,
 2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 9,
 2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 15,
 2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2,
 2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkandena 87 och 97 samt
 2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkandena 2 och 7.

Ställningstagande

Åldersgränsen på 55 år som gäller för egenföretagares möjlighet att ändra karenstid i sjukförsäkringen bör tas bort. Egenföretagare bör alltid ha möjlighet att ändra antalet karensdagar.

7. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 3 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:406 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,
 2020/21:590 av Per Åsling (C),
 2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 9,
 2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 4–6 och
 2020/21:3177 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 9 och
 avslår motionerna

2020/21:302 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3,
 2020/21:584 av Sofia Nilsson (C),
 2020/21:621 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 1,

2020/21:721 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9,
2020/21:1453 av Lina Nordquist (L),
2020/21:1466 av Eva Lindh m.fl. (S),
2020/21:1815 av Elin Lundgren (S) yrkande 1,
2020/21:3022 av Lars Püss m.fl. (M),
2020/21:3078 av Mattias Karlsson i Luleå (M),
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 9,
2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 15,
2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2,
2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkandena 87 och 97 samt
2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkandena 2 och 7.

Ställningstagande

Parlamentariska socialförsäkringsutredningens förslag om att skattegrundande inkomster ska inrapporteras månadsvis och elektroniskt till Skattemyndigheten bör genomföras. Vidare bör periodiseringsfonder räknas in i SGI:n. Om en företagare blir sjuk under det år som medel återförs från periodiseringsfonden får han eller hon avslag på sjukpenning trots att inkomsten beskattats, vilket inte är rimligt. Även reglerna för karens och sjuklön bör ändras för att uppnå större enhetlighet mellan olika företagsformer. Företagare arbetar allt längre upp i åldrarna innan de går i pension och möjligheten att ändra antalet karensdagar bör höjas till 60 år. Många kulturarbetare är företagare och frilansare. Deras möjligheter att kunna ta del av socialförsäkringarna bör öka. Dessutom behöver villkoren för kulturarbetare förändras för att öka tryggheten.

8. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 3 (V)

av Ida Gabrielsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:302 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3 och

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9 och
avslår motionerna

2020/21:406 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,

2020/21:584 av Sofia Nilsson (C),

2020/21:590 av Per Åsling (C),

2020/21:621 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 1,

2020/21:721 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
 2020/21:1453 av Lina Nordquist (L),
 2020/21:1466 av Eva Lindh m.fl. (S),
 2020/21:1815 av Elin Lundgren (S) yrkande 1,
 2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 9,
 2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 4–6,
 2020/21:3022 av Lars Püss m.fl. (M),
 2020/21:3078 av Mattias Karlsson i Luleå (M),
 2020/21:3177 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 9,
 2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 9,
 2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 15,
 2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2,
 2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkandena 87 och 97 samt
 2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkandena 2 och 7.

Ställningstagande

Regeringen bör tillsätta en utredning för att ändra SGI-beräkningen för kulturarbetare. Stipendium för att utveckla ett musicerande, skriva pjäser eller starta upp en konstnärsverksamhet bör vara sjukpenninggrundande.

Vidare bör rätten till studier med rehabiliteringspenning utvidgas. Studier under rehabilitering kan underlätta återgången till arbete och karriärbyte samt ge möjlighet till ett längre och rikare arbetsliv.

9. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 3 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 15 och
 2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkandena 87 och 97 samt
 avslår motionerna

2020/21:302 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3,
 2020/21:406 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,
 2020/21:584 av Sofia Nilsson (C),
 2020/21:590 av Per Åsling (C),
 2020/21:621 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 1,
 2020/21:721 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
 2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9,

2020/21:1453 av Lina Nordquist (L),
2020/21:1466 av Eva Lindh m.fl. (S),
2020/21:1815 av Elin Lundgren (S) yrkande 1,
2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 9,
2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 4–6,
2020/21:3022 av Lars Püss m.fl. (M),
2020/21:3078 av Mattias Karlsson i Luleå (M),
2020/21:3177 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 9,
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 9,
2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 och
2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkandena 2 och 7.

Ställningstagande

Socialförsäkringssystemen behöver förbättras för företagare. SGI-skyddet bör stärkas genom att t.ex. införa en SGI baserad på historiska inkomstunderlag.

Vidare bör tryggheten öka för personer som drabbas av sjukdom under studietiden och förslagen i delbetänkandet Ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9) om att en studerande som bedöms ha nedsatt studie-förmåga ska få behålla studiemedlen under sjukdomstiden bör genomföras.

10. Trygghetssystem för företagare och studerande, punkt 3 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 9 och
avslår motionerna

2020/21:302 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3,

2020/21:406 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,

2020/21:584 av Sofia Nilsson (C),

2020/21:590 av Per Åsling (C),

2020/21:621 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 1,

2020/21:721 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9,

2020/21:1453 av Lina Nordquist (L),

2020/21:1466 av Eva Lindh m.fl. (S),

2020/21:1815 av Elin Lundgren (S) yrkande 1,

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 9,

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 4–6,

2020/21:3022 av Lars Püss m.fl. (M),
2020/21:3078 av Mattias Karlsson i Luleå (M),
2020/21:3177 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 9,
2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 15,
2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2,
2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkandena 87 och 97 samt
2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkandena 2 och 7.

Ställningstagande

Socialförsäkringssystemen bör i princip ska vara desamma för företagare och anställda. Systemet med sjukpenninggrundande inkomst bör ändras och utformas så att det fungerar även för företagare som blir sjuka. Vidare bör möjligheten att välja en karenstid mellan 1, 3 eller 30 dagar gälla även för den som driver ett aktiebolag. Bristerna i socialförsäkringssystemet för företagare som förenar kortare anställningar med sin egen näringsverksamhet, s.k. kombinatorer, bör undanröjas.

11. Felaktiga utbetalningar, punkt 4 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M),
Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7 och avslår motionerna

2020/21:11 av Robert Stenkvist (SD) yrkandena 1 och 2,

2020/21:519 av Josef Fransson (SD),

2020/21:1002 av Magnus Jacobsson (KD),

2020/21:1341 av Anders Hansson (M),

2020/21:1685 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S),

2020/21:1707 av Louise Meijer (M),

2020/21:1832 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 32,

2020/21:1834 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 9,

2020/21:1835 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 4–6,

2020/21:1863 av Louise Meijer (M),

2020/21:1919 av Adnan Dibrani m.fl. (S),

2020/21:1941 av Boriana Åberg (M),

2020/21:2026 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 32,

2020/21:2072 av Leif Nysmed m.fl. (S),

2020/21:2184 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 3,
2020/21:2350 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1–3,
2020/21:2630 av John Weinerhall (M) yrkande 2,
2020/21:3069 av Karolina Skog m.fl. (MP) yrkande 4,
2020/21:3302 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 37 och
2020/21:3412 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)
yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Försäkringskassan bör få i uppdrag att öka och effektivisera samverkan med andra myndigheter i brottsbekämpande syfte och att skapa en närmare samverkan med andra myndigheter för att utbyta information.

12. Felaktiga utbetalningar, punkt 4 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Julia Kronlid (SD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:11 av Robert Stenkvist (SD) yrkandena 1 och 2,
2020/21:1832 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 32,
2020/21:1834 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 9,
2020/21:1835 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 4–6 samt
2020/21:2026 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 32 och
avslår motionerna
2020/21:519 av Josef Fransson (SD),
2020/21:1002 av Magnus Jacobsson (KD),
2020/21:1341 av Anders Hansson (M),
2020/21:1685 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S),
2020/21:1707 av Louise Meijer (M),
2020/21:1863 av Louise Meijer (M),
2020/21:1919 av Adnan Dibrani m.fl. (S),
2020/21:1941 av Boriana Åberg (M),
2020/21:2072 av Leif Nysmed m.fl. (S),
2020/21:2184 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 3,
2020/21:2350 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1–3,
2020/21:2630 av John Weinerhall (M) yrkande 2,
2020/21:3069 av Karolina Skog m.fl. (MP) yrkande 4,
2020/21:3302 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 37,

2020/21:3412 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 2 och 3 samt

2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7.

Ställningstagande

Försäkringskassans resurser och förutsättningar behöver stärkas för att kunna förebygga och åtgärda fusk inom de familjepolitiska bidragen.

Vidare behövs det tydligare nationella riktlinjer för att stoppa bidragsfusk. Regeringen bör skyndsamt ta fram riktlinjer till berörda myndigheter om brottsutredande verksamhet kopplat till bedrägeri och organiserad brottslighet.

De ekonomiska förutsättningarna bör också stärkas för att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska kunna förebygga och stoppa felaktiga utbetalningar.

Dessutom behövs skärpta rutiner för att stoppa felaktiga utbetalningar till andra länder. Myndigheterna behöver göra fler stickprovskontroller och följa upp problematiken med att många personer är skrivna på samma adress. När det gäller de bosättningsbaserade förmånerna bör det säkerställas att personer som söker dessa även fortsättningsvis vistas och bor i landet. Myndigheter som Försäkringskassan, Skatteverket och Migrationsverket behöver få tillgång till varandras uppgifter.

Påföljderna vid grov bidragsbrottslighet bör vara rejäla och den försäkrade bör stängas av från välfärdssystemen under viss tid.

13. En samordnad funktion, punkt 5 (SD, KD)

av Linda Lindberg (SD), Julia Kronlid (SD), Hans Eklind (KD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:1835 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3 och

2020/21:3307 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 41,

bifaller delvis motionerna

2020/21:1706 av Louise Meijer (M) och

2020/21:2799 av Lotta Olsson (M) samt

avslår motion

2020/21:1530 av Tina Acketoft (L).

Ställningstagande

Utredningsbetänkandet Kontroll för ökad tilltro - en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2020:35) och dess förslag bör genomföras. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag om att inrätta en samordnad statlig utbetalningsfunktion kombinerat med en förstärkt utbetalningskontroll.

14. En bidragsbrottsenhet, punkt 6 (M, SD)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Linda Lindberg (SD), Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6 och avslår motion

2020/21:2034 av Joakim Sandell m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Utbetalningar från den gemensamma välfärden ska bara gå till dem som har rätt till det. Bidragsfusk och andra brott mot välfärdssystemen måste beivras och bekämpas. Det bör därför införas en bidragsbrottsenhet på Försäkringskassan, och Ekobrottsmyndigheten bör få i uppdrag att åtala för bidragsbrott. Försäkringskassan bör få fler verktyg i sin brottsbekämpande verksamhet, för att exempelvis kunna utföra oannonserade hembesök och vägra utbetalning vid skälig misstanke om brott.

15. Sjukpenning och ersättnings- och förmånsnivåer, punkt 7 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:3521 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och
2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 7
samt
avslår motionerna
2020/21:510 av Emma Carlsson Löfdahl (-),
2020/21:1040 av Ola Johansson (C) yrkandena 1 och 3,
2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3, 5, 6, 8 och 10,
2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5, 11, 14, 16 och 18,
2020/21:2774 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 11,
2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 11 och
2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 10 och 12.

Ställningstagande

Den enskildes drivkrafter för att komma tillbaka till arbete bör stärkas och reglerna ändras för att öka incitamenten att återgå i arbete tidigare än i dag. Sjukpenningen bör därför bl.a. sänkas gradvis dag 90 och dag 365, taket för sjukpenningsgrundande inkomst återställas och en karensdag införs vid övergång från sjuklön till sjukpenning, dvs. vid dag 15. Nuvarande undantag att behålla sjukpenningnivån vid särskilt allvarliga sjukdomstillstånd bör dock gälla även fortsättningsvis.

Vidare bör regeringen tillsätta en utredning som ska undersöka lämpligheten i och förutsättningarna för en särskild rehabiliteringskedja för psykisk ohälsa. Det behövs ett nytt spår i rehabiliteringskedjan för psykiska diagnoser, med tidigare insatser och multimodala team. Insatserna bör påbörjas inom en månad.

Det bör också införas en förebyggandegaranti för psykisk ohälsa. Arbetsgivare och medarbetare bör uppmuntras att använda förebyggande sjukpenning för att ge den enskilda möjlighet att delta i rehabilitering som förebygger en eventuell sjukskrivning. Sjukskrivna bör också i större utsträckning erbjudas en rehabiliteringskoordinator som fungerar som en länk mellan den sjukskrivne, hälso- och sjukvården, arbetsgivaren och andra berörda myndigheter och verksamheter.

16. Sjukpenning och ersättnings- och förmånsnivåer, punkt 7 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Julia Kronlid (SD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5, 11, 14, 16 och 18 samt avslår motionerna

2020/21:510 av Emma Carlsson Löfdahl (-),

2020/21:1040 av Ola Johansson (C) yrkandena 1 och 3,

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3, 5, 6, 8 och 10,

2020/21:2774 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 11,

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 11,

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 10 och 12,

2020/21:3521 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och

2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 7.

Ställningstagande

Den försäkrades möjligheter att få en tydlig rehabiliteringsplan och rehabiliteringsersättning behöver stärkas. I utredningsbetänkandet om en trygg sjukförsäkring med människan i centrum (SOU 2020:26) framhåller utredningen vikten av att fler personer behöver få möjlighet till en tydlig rehabiliteringsplan och rehabiliteringsersättning samt föreslår att dessa inte ska behöva ta hänsyn till rehabiliteringskedjans tidsgränser. Enligt utredningen finns det i dag också en otydlighet kring vilken sorts åtgärder som kan ingå i en rehabiliteringsplan. Utredningens förslag bör genomföras för att öka försäkrads möjligheter till en rehabiliteringsplan och rehabiliteringsersättning utifrån individuella förutsättningar.

På olika håll i landet har det genomförts försöksprojekt med flexibel sjukskrivning. Genom en flexibel sjukskrivning har personer som genomgår en cancerbehandling fått arbeta när de har känt att de orkar och kan. Resultaten visar att de upplevde bättre psykisk hälsa och minskad sjukdomskänsla under behandlingstiden. Resultaten visar även att de upplever att det har varit enklare att återgå i arbete. Det bör utredas om reformen kan genomföras i hela landet med fler diagnoser än cancer.

Regeringen bör även utreda ett förslag om att personer under en sexmånadersperiod bör ges möjlighet att pröva sin arbetsförmåga och lönearbeta upp till 25 procent utan att ersättningen från Försäkringskassan påverkas. Vid lönearbete över 25 procent ska ersättningen gradvis minskas.

För många sjuka, särskilt de som lider av psykisk ohälsa, kan den tidigare arbetsplatsen utgöra en del av problematiken. Det bör därför även utredas om regelverket kan göras mer flexibelt, så att fler sjukskrivna kan prova ett nytt yrke under sjukskrivning.

Vidare bör regeringen utreda om systemet för SGI kan ändras för att ytterligare minska riskerna för s.k. nollklassning.

17. Sjukpenning och ersättnings- och förmånsnivåer, punkt 7 (V)

av Ida Gabrielsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3, 5, 6, 8 och 10 samt avslår motionerna

2020/21:510 av Emma Carlsson Löfdahl (-),

2020/21:1040 av Ola Johansson (C) yrkandena 1 och 3,

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5, 11, 14, 16 och 18,

2020/21:2774 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 11,

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 11,

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 10 och 12,

2020/21:3521 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och

2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 7.

Ställningstagande

Regeringen behöver stärka behovsanställdas ekonomiska skydd vid sjukfrånvaro. Det behövs en reglering som även omfattar försäkrade som inte har en tillsvidareanställning och där rätten till sjukpenning kan vara avhängig av om den försäkrade kan visa att arbetet skulle ha utförts om han eller hon inte hade blivit sjuk.

Vidare bör regeringen slopa rehabiliteringskedjan och återkomma med förslag om en steg-för-steg-modell där Försäkringskassan tillsammans med den sjukskrivne, och oftast vårdgivaren, kan avgöra när det är dags att pröva nästa steg.

Regeringen bör återkomma med förslag på ändrade regler i sjukförsäkringen. Möjligheten till en mer flexibel ersättningsmodell bör undersökas som tar hänsyn till en arbetsförmåga som varierar över tid.

Regeringen bör vidare göra en översyn för att i lag säkra rätten för personer med sjukpenning samt sjuk- och aktivitetsersättning att engagera sig ideellt utan att det inkräktar på rätten till ersättning från sjukförsäkringen. Det har förekommit att personer med sjukersättning avråds av Försäkringskassan från att engagera sig ideellt eftersom det riskerar att minska deras rätt till ersättning. Många vågar därför inte engagera sig i exempelvis en ideell förening eller ett politiskt parti. Det måste betraktas som en allvarlig inskränkning av demokratin.

Regeringen bör även utreda hur återgången till arbete efter sjukskrivning kan underlättas genom anställningar med statligt stöd. Om anställningen är subventionerad till en början skulle det kunna underlätta för arbetsgivare att anställa en person som kommer direkt från en sjukskrivning. Regeringen bör därför se över möjligheten att låta försäkrade få pröva ett arbete med bibehållen sjukpenning eller införa en särskild ersättning i sjukförsäkringen för att pröva ett arbete under sjukskrivningen.

18. Sjukpenning och ersättnings- och förmånsnivåer, punkt 7 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:2774 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 11 och
2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 10 och 12 samt
avslår motionerna
2020/21:510 av Emma Carlsson Löfdahl (-),
2020/21:1040 av Ola Johansson (C) yrkandena 1 och 3,
2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 3, 5, 6, 8 och 10,
2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5, 11, 14, 16 och 18,
2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 11,
2020/21:3521 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och
2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 7.

Ställningstagande

I många fall undertecknas ett löneavtal mellan parterna flera månader efter att själva lönerrevisionen skulle ha gjorts, arbetstagaren får sedan sin lönervidering retroaktivt. Regeringen bör därför göra en översyn av den sjukpenninggrundande inkomsten för att den ska kunna baseras på den fastställda lönervideringen retroaktivt, oavsett när löneavtalet undertecknades.

Den bortre tidsgränsen och en anpassad arbetsmarknadsintroduktion bör återinföras. För en långsiktigt stabil sjukfrånvaro är en bortre tidsgräns en central komponent. Genom den skickas en signal om att en sjukskrivning inte kan pågå för evigt, vilket skapar drivkrafter för alla inblandade aktörer att agera för att hitta en lösning innan den bortre tidsgränsen nås.

19. De fasta stegen i sjukpenningen, punkt 8 (SD, C, KD)

av Linda Lindberg (SD), Martina Johansson (C), Julia Kronlid (SD), Hans Eklind (KD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:1040 av Ola Johansson (C) yrkande 2,
2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 10 och
2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 11 och
bifaller delvis motionerna
2020/21:2018 av Alexandra Völker (S) yrkande 4 och
2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Sjukförsäkringen bör vara flexibel. Den försäkrades förmåga bör tas till vara och han eller hon bör uppmuntras att återgå i arbete. De fasta stegen i sjukpenningen och rehabiliteringspenningen bör tas bort. Förslagen i betänkandet Mer trygghet och bättre försäkring (SOU 2015:21) om att flexibel sjukpenning ska kunna ges i vissa fall under den tid som arbetsförmågan bedöms mot den försäkrades vanliga arbete eller annat arbete hos arbetsgivaren bör genomföras.

20. Rehabiliteringskedjan, punkt 9 (SD, V)

av Linda Lindberg (SD), Ida Gabrielsson (V), Julia Kronlid (SD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 4 och 22,
2020/21:1307 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9 och
2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag om att göra undantag från prövningen mot normalt förekommande arbete efter dag 180 och dag 365 i sjukpenningärenden, om en behandling eller operation skjuts upp permanent, och omfatta samtliga orsaker till uppskjutandet. De stelbenta tidsgränserna i rehabiliteringskedjan och konsekvenserna som dessa leder till är inte acceptabla. En försäkrad bör endast prövas mot arbete inom ramen för det egna yrkesområdet och inte som i dag mot hela arbetsmarknaden.

Regeringen bör även återkomma med förslag om en åldersfaktor i sjukförsäkringen. I dag behöver försäkrade som inte klarar av att arbeta de sista åren före pensionen ta ut sin pension i förtid, vilket kan leda till en lägre pension. Det bör därför införas en särskild åldersfaktor vid 61 års ålder.

Dessa förslag, som lämnas i utredningsbetänkandet SOU 2020:6, bör genomföras skyndsamt.

21. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete, punkt 10 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1, 5 och 8 samt

avslår motionerna

2020/21:843 av Roza Güclü Hedin (S),

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18,

2020/21:1679 av Jasenko Omanovic och Ingemar Nilsson (båda S),

2020/21:1798 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M),

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6, 13, 17, 22 och 23,

2020/21:1849 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2020/21:2190 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4,

2020/21:2645 av Ann-Britt Åsebol och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 1 och 2,

2020/21:3229 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 7,

2020/21:3269 av Bengt Eliasson m.fl. (L),

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 3 och 7–9,

2020/21:3423 av Helena Gellerman (L) och

2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen bör tillsätta en utredning för att klarlägga Försäkringskassans kapacitet och andra frågor som rör hanteringen av ersättningar under pågående pandemier. Samhället behöver vara väl förberett och stå starkt om det skulle uppstå en ny kris.

Försäkringskassans tillsyn av läkares arbete med sjukskrivningsfrågor bör öka. Försäkringskassan ska kunna få sätta upp kvalitetskrav för vårdgivare som skriver ut läkarintyg. Vidare bör Försäkringskassan få i uppdrag att via administrativa register löpande följa upp och granska sjukskrivningsmönstret hos olika vårdgivare. Vid upprepade anmärkningar liksom vid rent fusk ska vårdgivare kunna förlora rätten att utfärda läkarintyg.

Dessutom bör anställdas möjligheter att få förebyggande behandling via arbetsgivaren öka. Arbetsgivare och medarbetare bör uppmuntras att använda förebyggande sjukpenning för att ge den enskilda möjlighet att delta i rehabilitering som förebygger en eventuell sjukskrivning.

22. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete, punkt 10 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Julia Kronlid (SD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6, 13, 17, 22 och 23 samt avslår motionerna

2020/21:843 av Roza Güclü Hedin (S),

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18,

2020/21:1679 av Jasenko Omanovic och Ingemar Nilsson (båda S),

2020/21:1798 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M),

2020/21:1849 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2020/21:2190 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4,

2020/21:2645 av Ann-Britt Åsebol och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 1 och 2,

2020/21:3229 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 7,

2020/21:3269 av Bengt Eliasson m.fl. (L),

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 3 och 7–9,

2020/21:3423 av Helena Gellerman (L),

2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1, 5 och 8 samt

2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen bör göra en grundlig översyn av Försäkringskassans verksamhet för att stärka den rättsliga kvaliteten och motverka godtyckliga och felaktiga beslut om avslag på ansökan om ersättning.

Det behövs också bredare möjligheter till koordineringsinsatser och en utvärdering av nuvarande koordineringsinsatser. Det bör utredas om Försäkringskassans samordningsansvar kan läggas över på regionerna och om den enskilde kan ges stöd av en koordinator i att bl.a. upprätta en rehabiliteringsplan samt koordinera samverkan mellan alla inblandade aktörer.

Regeringen bör även utreda möjligheten för försäkrade att beviljas utökat stöd under omställningen, i form av en tydlig rehabiliteringsplan där återgången i arbete kan ske i små steg.

Vidare bör det tillsättas en parlamentarisk kommitté för att utforma en nationell strategi för högre kvalitet och bättre bemötande i rehabiliteringsarbetet samt en human och hållbar sjukförsäkring för alla inblandade.

23. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete, punkt 10 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna

2020/21:843 av Roza Güclü Hedin (S),

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18,

2020/21:1679 av Jasenko Omanovic och Ingemar Nilsson (båda S),

2020/21:1798 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M),

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6, 13, 17, 22 och 23,

2020/21:1849 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2020/21:2190 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4,

2020/21:2645 av Ann-Britt Åsebol och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2020/21:3229 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 7,

2020/21:3269 av Bengt Eliasson m.fl. (L),

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 3 och 7–9,
 2020/21:3423 av Helena Gellerman (L),
 2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1, 5 och 8
 samt
 2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen bör se till att Försäkringskassan genomför tidiga avstämningsmöten. Tidiga bedömningar i rehabiliteringsprocessen och kontakter med Försäkringskassan, arbetsgivare och sjukskrivande läkare är centralt för att den försäkrade ska kunna behålla kontakten med arbetsmarknaden. Vidare bör försäkringsläkarnas roll i sjukskrivningsprocessen stärkas. Försäkringsläkaren bör delta mer i processen, exempelvis i samtal och överläggningar.

24. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete, punkt 10 (V)

av Ida Gabrielsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18 och
 avslår motionerna
 2020/21:843 av Roza Güclü Hedin (S),
 2020/21:1679 av Jasenko Omanovic och Ingemar Nilsson (båda S),
 2020/21:1798 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M),
 2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6, 13, 17, 22 och 23,
 2020/21:1849 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),
 2020/21:2190 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,
 2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4,
 2020/21:2645 av Ann-Britt Åsebol och Ann-Charlotte Hammar Johnsson
 (båda M),
 2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 1 och 2,
 2020/21:3229 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 7,
 2020/21:3269 av Bengt Eliasson m.fl. (L),
 2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 3 och 7–9,
 2020/21:3423 av Helena Gellerman (L),
 2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1, 5 och 8
 samt
 2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen bör ge Försäkringskassan tydligare riktlinjer om att göra mer utförliga utredningar och involvera fler relevanta aktörer i processen. Försäkringskassan måste återgå till att göra bättre utredningar av den försäkrades tillstånd och involvera fler relevanta aktörer i processen. Läkarintyg ska väga tyngre och en bättre dialog behövs generellt mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården.

25. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete, punkt 10 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 3 och 7–9,

bifaller delvis motion

2020/21:1679 av Jasenko Omanovic och Ingemar Nilsson (båda S) och avslår motionerna

2020/21:843 av Roza Güclü Hedin (S),

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18,

2020/21:1798 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M),

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6, 13, 17, 22 och 23,

2020/21:1849 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2020/21:2190 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4,

2020/21:2645 av Ann-Britt Åsebol och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 1 och 2,

2020/21:3229 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 7,

2020/21:3269 av Bengt Eliasson m.fl. (L),

2020/21:3423 av Helena Gellerman (L),

2020/21:3527 av Maria Malmer Stenegerd m.fl. (M) yrkandena 1, 5 och 8 samt

2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Socialförsäkringssystemet bör ge ekonomisk trygghet under livets olika skeden. Försäkringarna ska vara obligatoriska och solidariskt finansierade via det offentliga, men det ska även finnas utrymme för kompletterande lösningar och personligt ansvarstagande.

Sjukförsäkringen ska vara trygg för den som saknar arbetsförmåga på grund av sjukdom. Den som kan återfå arbetsförmågan – helt eller delvis – ska samtidigt få hjälp och gott stöd för att åter komma i arbete.

Samverkan mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården och mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen behöver vidareutvecklas. Ett eget personligt stöd, en mentor, bör införas. En sådan funktion är särskilt viktig i övergången mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Det finns även behov av fortsatta åtgärder kring de medicinska underlagen för bedömning av rätten till sjukförsäkring samt tydligare information till de försäkrade. De arbeten som pågår om de medicinska underlagen bör följas upp. Tydligare information till de försäkrade, om att läkarintyget endast utgör en del i bedömningen av arbetsförmågan samt information om vad som bedöms och vilka underlag som ligger till grund för bedömningen av rätt till sjukpenning, kan skapa en större förståelse för besluten om sjukpenning.

26. Försäkringskassans rehabiliteringsarbete, punkt 10 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:3229 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 7 och

2020/21:3269 av Bengt Eliasson m.fl. (L) samt

avslår motionerna

2020/21:843 av Roza Güclü Hedin (S),

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 18,

2020/21:1679 av Jasenko Omanovic och Ingemar Nilsson (båda S),

2020/21:1798 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M),

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6, 13, 17, 22 och 23,

2020/21:1849 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2020/21:2190 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S) yrkande 4,

2020/21:2645 av Ann-Britt Åsebol och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 1 och 2,

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 3 och 7–9,

2020/21:3423 av Helena Gellerman (L),

2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1, 5 och 8 samt

2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Sjukskrivna ska få en trygg bedömning och rätt rehabiliteringsinsatser genom sjukskrivningsteam. Försäkringskassans samordningsuppdrag behöver stärkas, inte minst samverkan med sjukvården, arbetsgivare och Arbetsförmedlingen. Regeringen bör därför tillsätta en utredning om ett reformerat arbetssätt för Försäkringskassan. Försäkringskassan bör stödja och lotsa den försäkrade i sjukskrivningsprocessen för att han eller hon ska kunna komma tillbaka i arbete. Försäkringskassan bör även kunna medfinansiera behandlingar och rehabiliteringsinsatser som kan sänka sjuktalet, särskilt för försäkrade som annars riskerar långvarig sjukskrivning. Det skulle kunna frigöra resurser till vården och värna arbetslinjen samt leda till snabbare vård och återgång till arbete och egen försörjning för den försäkrade.

27. Samordningsförbunden, punkt 11 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 10 och avslår motionerna

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 15 och 16,

2020/21:1641 av Eva Lindh (S),

2020/21:2368 av Åsa Westlund (S) yrkandena 1–3 och

2020/21:3637 av Pernilla Stålhammar m.fl. (MP) yrkande 55.

Ställningstagande

Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens samverkansuppdrag behöver tydliggöras inom ramen för samordningsförbunden. Denna samverkan behöver stärkas och insatserna spridas till att omfatta hela landet. Härigenom kan fler försäkrade få del av förbundens resurser.

28. Samordningsförbunden, punkt 11 (V)

av Ida Gabrielsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 15 och 16 samt avslår motionerna

2020/21:1641 av Eva Lindh (S),

2020/21:2368 av Åsa Westlund (S) yrkandena 1–3,

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 10 och

2020/21:3637 av Pernilla Stålhammar m.fl. (MP) yrkande 55.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag för att säkerställa att fler får tillgång till samordningsförbundens insatser och att förbundens insatser blir tillgängliga i alla landets kommuner. Ytterligare insatser, inklusive ändrad lagstiftning, behövs för att nå målet.

Vidare bör regeringen återkomma med förslag om tydligare uppdrag, långsiktiga former för samordnande insatser och tydligare styrning av samordningsförbunden. Det är en utbredd uppfattning – vilket även ISF pekar på i rapporten Samordningsförbundens organisering och verksamhet (2019:1) – att de statliga myndigheternas vilja och förmåga att bidra med medarbetare i samverkan minskar. Det finns därför ett stort behov av att förtydliga samverkanskravet i myndigheternas instruktioner.

29. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 12 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Julia Kronlid (SD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 8, 9 och 15 samt avslår motionerna

2020/21:737 av Hans Hoff m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2020/21:879 av Åsa Karlsson (S),

2020/21:887 av Hillevi Larsson (S),

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 20,

2020/21:1843 av Johanna Haraldsson (S),

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 7 och 8,

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 18 och

2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringen bör utreda om sjukersättningen kan höjas för att stärka ekonomin för de mest utsatta i samhället.

Försäkrade som inte har rätt till sjukersättning kan fastna i långa sjuk-skrivningsperioder. Reglerna om den tidsbegränsade sjukersättningen bör återinföras med kontroller av arbetsförmågan genom omprövning, och med koppling till insatser för vård och rehabilitering.

Vidare bör reglerna ändras så att sjukersättning kan behållas vid studier även om studietakten under sex månader är lägre än 50 procent.

30. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 12 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 7 och 8 samt avslår motionerna

2020/21:737 av Hans Hoff m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2020/21:879 av Åsa Karlsson (S),

2020/21:887 av Hillevi Larsson (S),

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 20,

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 8, 9 och 15,

2020/21:1843 av Johanna Haraldsson (S),

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 18 och

2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringen behöver vidta åtgärder för att försäkrade med funktionsnedsättning ska kunna driva företag. Försäkrade med funktionsnedsättning ska inte förlora sin aktivitetsersättning när de startar företag.

Regeringen bör också se över aktivitets- och sjukersättningen för att fler ska kunna komma i arbete. Exempelvis bör unga med funktionsnedsättning få studera på deltid med bibehållen hel ersättning. Vidare bör försäkrade med aktivitets- och sjukersättning ha möjlighet att söka arbeta utan att förmånen inklusive bostadstillägget minskar.

31. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 12 (V)

av Ida Gabrielsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 20 och avslår motionerna

2020/21:737 av Hans Hoff m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2020/21:879 av Åsa Karlsson (S),

2020/21:887 av Hillevi Larsson (S),

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 8, 9 och 15,

2020/21:1843 av Johanna Haraldsson (S),

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 7 och 8,

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 18 och

2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

En försäkrad med hel sjukersättning får i praktiken bara kvar i genomsnitt 31 procent av sin tidigare lön, vilket beror på att även andra inkomster än de senaste helårslönerna, t.ex. sjukpenning, kan ingå vid beräkningen. Det är inte rimligt. Regeringen bör därför ge ett tilläggsdirektiv till utredningen Ett mer ändamålsenligt regelverk i aktivitets- och sjukersättningen och för förmåner vid rehabilitering (dir. 2020:31) för att se över modellen för beräkning av antagandeinkomst.

32. Aktivitets- och sjukersättning, punkt 12 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 18 och avslår motionerna

2020/21:737 av Hans Hoff m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2020/21:879 av Åsa Karlsson (S),

2020/21:887 av Hillevi Larsson (S),
2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 20,
2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 8, 9 och 15,
2020/21:1843 av Johanna Haraldsson (S),
2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 7 och 8 samt
2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringen bör se över reglerna för aktivitets- och sjukersättning för yngre. Vidare bör det så långt det är möjligt vidtas åtgärder för att tillvarata en ung persons kapacitet och utvecklingsmöjligheter innan han eller hon ska kunna komma i fråga för sjukersättning. Försäkringskassan bör även alltid pröva om sjukersättning är mer ändamålsenlig, även när ansökan avser aktivitetsersättning.

33. Arbetskadeersättning, punkt 13 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 12–15 och
avslår motionerna

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 11–14,

2020/21:1780 av Lars Mejern Larsson (S) och

2020/21:1928 av Lotta Finstorp (M).

Ställningstagande

Arbetskadeförsäkringen måste genussäkras. Det är inte rimligt att det finns osakliga skillnader mellan kvinnors och mäns beviljandefrekvens.

Regeringen bör se över möjligheten att instifta ett arbetsmedicinskt råd inom arbetskadeförsäkringen. Ett arbetsmedicinskt råd skulle kunna bistå Försäkringskassan med bedömningsstöd, yttranden och att identifiera kunskapsluckor.

Vidare bör regeringen se över regelverket när det gäller möjligheten att säkerställa att en skada beror på arbetsplatsen. Sjukskrivna bör garanteras en engångssumma om det inte kan fastställas att det är arbetsplatsen som skadan beror på.

Slutligen bör Försäkringskassan informera om s.k. förebyggande arbets-skadesjukpenning. En ökad användning av förmånen kan leda till färre heltidssjukskrivningar och snabbare återgång i arbete på heltid.

34. Arbetsskadeersättning, punkt 13 (V)

av Ida Gabrielsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 11–14 och avslår motionerna

2020/21:1780 av Lars Mejern Larsson (S),

2020/21:1928 av Lotta Finstorp (M) och

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkandena 12–15.

Ställningstagande

Det saknas forskning om t.ex. arbetssjukdomar inom kvinnodominerade sektorer, vilket leder till att kvinnor inte beviljas arbetsskadeersättning i samma utsträckning som män. Det bör därför införas en bevislätnadsregel inom de områden där kunskapsunderlaget är bristfälligt. Vidare bör varaktighetskravet sänkas till sex månader. Det kan göra det enklare för försäkrade att lämna ett fullgott intyg och för läkarna att utfärda ett sådant intyg. En varaktighetstid om sex månader överensstämmer också med nuvarande regler inom sjukförsäkringen. Prisbasbeloppet har i regel en långsammare ökningstakt än genomsnittsinkomsten, och den som uppstår livränta har därför en sämre inkomstutveckling än den som arbetar. Genom att ersättningen är knuten till prisbasbeloppet frångås också grundtanken med arbetsskadeförsäkringen, dvs. att den som skadas av sitt arbete ska få full kompensation för sin inkomstförlust till följd av skadan. Regeringen bör därför tillsätta en utredning för att se över hur arbetsskadeförsäkringen kan förbättras så att fler får den ersättning de har rätt till. Utredningen bör således se över möjligheterna att införa en bevislätnadsregel, att bestämma det s.k. varaktighetskravet till sex månader samt att inkomstindexera arbetsskadelivräntan.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:11 av Robert Stenkvist (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att väsentligt skärpa kontrollen angående bidragstagares uppehållsort vid utbetalning av bidrag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra reglerna så att olika myndigheter ska utnyttja samkörning av uppgifter och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:16 av Caroline Nordengrip och Josef Fransson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att icke-medicinska ingrepp inte ska vara sjukpenninggrundande och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:302 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning om nya bestämmelser kring hur SGI-beräkning ska göras för kulturföretagarna och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:366 av Stina Larsson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att automatiskt erbjuda alla kvinnor möjlighet till sjukskrivning vid kejsarsnitt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om enhetlig tillämpning av regelverk vid kejsarsnitt och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:406 av Niels Paarup-Petersen (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att låta inkomster som förs till periodiseringsfond ingå i SGI och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas hur inkomsterna ska ingå i SGI och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:415 av Niels Paarup-Petersen (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste säkra att socialförsäkringsreglerna för gränspendlare får ökad flexibilitet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i samarbete med regeringarna i de nordiska grannländerna ska utöka möjligheterna till undantag i socialförsäkringsreglerna för gränspendlare och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:510 av Emma Carlsson Löfdahl (-):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en mer individuellt anpassad sjukförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:519 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa fingeravtrycksläsare på socialtjänsten för att stävja bedrägerier och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:584 av Sofia Nilsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att studenter ska inkluderas i socialförsäkringarna och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:590 av Per Åsling (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för beräkning av SGI utifrån deklarerat resultat på vilket egenavgifter erläggs och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:621 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Försäkringskassans skyldighet att vara välinformerad om egenanställning och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:721 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa åldersgränsen för egenföretagare och möjliggöra att efter 55 års ålder fritt ändra karenstid i sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:737 av Hans Hoff m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att stärka sjuk- och aktivitetsersättningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att se över prövningarna för sjuk- och aktivitetsersättningen så att försäkringen används på det sätt som den är tänkt och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:843 av Roza Güclü Hedin (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kvalitetssäkra Försäkringskassans arbete och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:847 av Patrik Engström m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en begriplig och trygg sjukförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:848 av Patrik Engström m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en förändring för en tryggare sjukförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:879 av Åsa Karlsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att övergången mellan aktivitetsersättning och sjukersättning säkras så att ingen ska falla mellan stolarna och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:884 av Åsa Eriksson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en strategi för en mer effektiv och samordnad välfärd som sätter individens behov i centrum och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:885 av Åsa Eriksson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av regelverket kring sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:887 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bostadstillägget vid sjuk- och aktivitetsersättning och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1002 av Magnus Jacobsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att utreda omfattningen av bidragsfusk vid faderskapsprövning och vid behov lägga fram förslag som syftar till att stävja problemet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1040 av Ola Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utveckling av det särskilda högriskskyddet bör utredas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 25-procentsstegen i sjukskrivningen bör tas bort till förmån för en mer flexibel sjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för medarbetare att i samråd med arbetsplatsen planera arbetstider utifrån medarbetarens förutsättningar och arbetets beskaffenhet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1041 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett system för kvalificering till välfärden och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1306 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som stärker behovsanställdas ekonomiska skydd vid sjukfrånvaro och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att göra undantaget från prövningen mot normalt förekommande arbete efter dag 180 och dag 365 vid ansökan om sjukpenning om behandling eller operation skjutits upp permanent och omfatta samtliga orsaker till uppskjutandet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör slopa rehabiliteringskedjan och återkomma med förslag om en ny rehabiliteringsmodell utifrån steg-för-steg-modellen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på förändrade regler i sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör göras en översyn med syftet att i lag säkra rätten för personer med sjukpenning samt sjuk- och aktivitetsersättning att engagera sig ideellt

- utan att det inkräktar på rätten till ersättning från sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om utvidgad rätt till studier under rehabiliteringen och tillkännager detta för regeringen.
  10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur återgången till arbete efter sjukskrivning kan underlättas genom anställningar med statligt stöd och tillkännager detta för regeringen.
  11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdraget att se över hur arbetsskadeförsäkringen kan förbättras för att ge fler arbetsskadade den ersättning de har rätt till och tillkännager detta för regeringen.
  12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att införa en bevislätnadsregel i arbetsskadeförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
  13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att förändra varaktighetskravet i arbetsskadeförsäkringen till sex månader och tillkännager detta för regeringen.
  14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheterna att inkomstindexera arbetsskadelivräntan och tillkännager detta för regeringen.
  15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag för att säkerställa att fler får tillgång till samordningsförbundens insatser och att samordningsförbundens insatser blir tillgängliga i alla landets kommuner, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
  16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om tydliga samverkansuppdrag, långsiktiga former för samordnade insatser och tydligare styrning av samverkansförbunden och tillkännager detta för regeringen.
  18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om förtydligade riktlinjer för Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.
  20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med tilläggsdirektiv till utredningen Ett mer ändamålsenligt regelverk i sjuk- och aktivitetsersättningen och för förmåner vid rehabilitering om att även se över modellen för beräkning av antagandeinkomst och tillkännager detta för regeringen.
  22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om åldersfaktor i

sjukförsäkringen enligt beskrivningen i motionen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1307 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag på åldersfaktor i sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1341 av Anders Hansson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Försäkringskassan skyldighet att underrätta försäkringsbolag om förändringar av utbetalningar till myndighetens kunder och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1453 av Lina Nordquist (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för forskare att under vissa förutsättningar behålla sin sjukpenninggrundande inkomst (SGI) i upp till tre år efter disputation och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1466 av Eva Lindh m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om trygghetssystem för småföretagare och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1530 av Tina Acketoft (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett enhetligt utbetalningssystem av all form av skattefinansierade bidrag där den sökande per automatik intygar på heder och samvete att all information är korrekt och att man samtidigt ger sitt medgivande till att myndigheterna får samköra alla relevanta register för att undersöka att den sökande får den ersättning man har rätt till, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:1532 av Tina Acketoft (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning rörande sjukpenning för icke-medicinska skönhetsoperationer och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1620 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalificering till välfärden och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1630 av Elin Lundgren och Patrik Lundqvist (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbete med att säkerställa att ett ekonomiskt stöd inte sänker ett annat för personer som har en låg inkomst, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:1641 av Eva Lindh (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över samverkan mellan huvudmän samt möjligheten att utöka området för Finsam och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1679 av Jasenko Omanovic och Ingemar Nilsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat samarbete och ökad samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att få den sjukskrivnes behov och förutsättningar i centrum och för att skapa en realistisk bild av restarbetsförmåga och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1685 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att öka möjligheterna för kommunerna att bidra till att motverka organiserad brottslighet riktad mot offentligt finansierad verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1706 av Louise Meijer (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa en myndighet som genomför samtliga utbetalningar från välfärdssystemen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1707 av Louise Meijer (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den som ansöker om bidrag också ska godkänna att informationen delas med berörda myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1709 av Louise Meijer (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bidrag och offentliga utbetalningar ska kunna förenas med krav på deltagande i språkundervisning, kompetenshöjande åtgärder och genomförande av samhällsnyttiga insatser och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1780 av Lars Mejern Larsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över utfallet av Försäkringskassans hantering av livränteärenden och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1798 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka arbetslinjen i Försäkringskassans uppdrag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1815 av Elin Lundgren (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna för vidare möjligheter att studera med sjukförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1832 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bidragsfusk och felaktiga utbetalningar och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1834 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en utredning som syftar till bättre kontroller för att undvika felaktiga utbetalningar av pensionen, oaktat om mottagaren bor eller har bott utomlands, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:1835 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta krav för tillgång till välfärdssystemet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konsekvenser vid grova bidragsbrott och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ny myndighet för bidragskontroll och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydligare nationella riktlinjer för att stoppa bidragsfusk på myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser för att stoppa bidragsfusk och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta rutiner för att stoppa felaktiga utbetalningar till andra länder och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1836 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om undantag för fortsatt sjukpenning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer human prövning av arbetsförmåga för pensionärer och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkta möjligheter till rehabiliteringsplan och rehabiliteringsersättning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka stödet vid omställning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka sjukersättningen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa möjligheten till tillfällig sjukersättning och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skraddarsy sjukskrivningsgraden och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om flexibel sjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en parlamentarisk kommitté och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om incitament att återgå i arbete och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studier som rehabilitering och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större möjligheter att prova nytt yrke och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt skydd mot godtyckliga avslag och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt skydd av SGI och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka möjligheten till ersättning för vård av närstående och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bredare möjligheter till koordineringsinsatser och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera nuvarande koordineringsinsats och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1843 av Johanna Haraldsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reglerna för sjukersättningen bör ses över för att skapa goda förutsättningar för att studera på deltid med bibehållen sjukersättning och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1849 av Johanna Haraldsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över sjukskrivningsprocessen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1863 av Louise Meijer (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter, likaså socialtjänsterna, ska kunna dela information med varandra i syfte att upptäcka bidragsfusk och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1919 av Adnan Dibrani m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga sätt att underlätta för myndigheter att dela data med varandra och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1928 av Lotta Finstorp (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att tillsätta en utredning som tar fram en modell för en obligatorisk primär arbetsskadeförsäkring som vilar på försäkringsmässig grund och som skapar ekonomiska drivkrafter för arbetsgivare att skapa trygga och säkra arbetsmiljöer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:1941 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa kontrollen över välfärdsutbetalningar och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2018 av Alexandra Völker (S):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra socialförsäkringen mer flexibel genom att ta bort de fasta stegen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2026 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bidragsfusk och felaktiga utbetalningar och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2034 av Joakim Sandell m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en ny enhet för utredning av brott enligt bidragsbrottslagen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att enheten bör placeras hos Försäkringskassan som en särskild enhet enligt den modell som finns hos Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2072 av Leif Nysmed m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheterna att förebygga, reglera och förhindra arbetslivskriminaliteten i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2184 av Josefin Malmqvist (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en underrättelseplikt för socialtjänsten vid misstanke om bidragsbrott och en möjlighet att samverka med relevanta myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2190 av Sultan Kayhan (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga förändring i sjukskrivningsprocessen som innebär att läkare som är specialiserade i sjukförsäkringen tar över när en sjukperiod riskerar att bli långvarig, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en översyn av Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd i dialog med vården och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2191 av Sultan Kayhan (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över rehabiliteringskedjan för att säkerställa att sjukförsäkringen ger trygghet för den som inte kan arbeta till följd av sjukdom, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att definiera vilka arbeten som kan anses vara normalt förekommande på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att prioritera samordningsuppdraget och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2199 av Sultan Kayhan (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn för att undersöka varför kvinnor är mer sjukskrivna än män och vilka åtgärder som behöver vidtas för att minska hälsoklyftan och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2200 av Sultan Kayhan (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en totalöverblick i ansvar för individen så att ingen riskerar att hamna utanför trygghetssystemet vid sjukdom, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge i uppdrag till Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen att arbeta fram samma definition på arbetsförmåga och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2202 av Åsa Karlsson och Helén Pettersson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begreppet arbetsförmåga ska vara liktydigt i reglerna för a-kassan och sjukförsäkringarna och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2350 av Boriana Åberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att avsevärt skärpa straffen för assistansbedrägerier och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Försäkringskassan befogenhet att kontrollera de personliga assistenternas kvalifikationer, arbetsinsatser och övriga förhållanden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa alla utbetalningar till assistansbolag som inte är godkända av IVO och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2368 av Åsa Westlund (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka samordningsförbundens roll genom att de nationella myndigheterna tar ett större ansvar för att utveckla förbundens verksamhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge samordningsförbund möjlighet att också samarbeta runt barn som behöver stöd från flera olika aktörer och myndigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samordningsförbundens möjligheter att bidra till att minska den psykiska ohälsan också beaktar de könsskillnader som finns och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2385 av Kenneth G Forslund m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hela systemet för sjukpenning och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2520 av Linus Sköld (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över hur socialförsäkringarna och andra samhällseliga skyddsnet kan värdesäkras och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reglerna för när EU-migranter kvalificerar sig till de sociala trygghetssystemen bör stramas upp, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:2630 av John Weinerhall (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att råda bot på gängkriminaliteten genom att stoppa utbetalningar från transfereringssystemen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2645 av Ann-Britt Åsebol och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverket samt Försäkringskassans beslutsstöd behöver bli tydliga, så att vi får en liktydig bedömning av alla sjukintyg oavsett handläggare, och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2688 av Nina Lundström (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera och utreda ändringar i stödsystemen för att förebygga trångboddhet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2727 av Karolina Skog m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett mer sammanhållet trygghetssystem och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2774 av Ebba Busch m.fl. (KD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn bör göras så att SGI baseras på den fastställda lönervideringen retroaktivt, oavsett när löneavtalet undertecknades, och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2799 av Lotta Olsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att alla bidrag och ersättningar ska utbetalas genom en och samma myndighet, exempelvis via Skatteverket, och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2802 av Fredrik Schulte (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att strama åt bidragssystemen med utgångspunkt i det som anförs i motionen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2917 av Ulrika Heie m.fl. (C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverken för periodiseringsfonder så att dessa blir sjukpenninggrundade och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2955 av Solveig Zander m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av tidiga avstämningsmöten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka försäkringsläkarnas roll i sjukskrivningsprocessen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra den parlamentariska socialförsäkringsutredningens förslag om e-inkomst och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över sjukförsäkringen så att den bättre möter företagares förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja åldersgränsen för när företagare kan ändra antalet karensdagar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av tydliga åtgärder för att möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att driva företag och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över sjuk- och aktivitetsersättningen så att fler får hjälp att komma i arbete och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra myndigheternas samverkansuppdrag inom ramen för samordningsförbunden och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för människor med sjukförsäkring att bryta sitt utanförskap och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genussäkra arbetsskadeförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att instifta ett arbetsmedicinskt råd inom arbetsskadeförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ersättningen i fall då det är svårt att säkerställa att en skada beror på arbetsplatsen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka informationen kring förebyggande arbetsskadeförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3022 av Lars Püss m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om likabehandling och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3069 av Karolina Skog m.fl. (MP):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet mot välfärdsbrott bör stärkas och att fler aktörer som t.ex. kommuner bör arbeta brottsförebyggande och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3078 av Mattias Karlsson i Luleå (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa samma karenstid för sjukpenning för den som betalar egenavgift som för den som har anställning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:3177 av Per Lodenius m.fl. (C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tryggare villkor för kulturarbetare och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3203 av Ebba Busch m.fl. (KD):

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda frågan om ett system med vård av föräldrar (VAF-dagar) och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3229 av Lina Nordquist m.fl. (L):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sjukskrivningsteam och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att socialförsäkringssystemen som princip ska likställas mellan företagare och anställda och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3269 av Bengt Eliasson m.fl. (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning gällande ett reformerat arbetssätt för Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3283 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att analysera och vidta åtgärder för att motverka de ökande sjukskrivningarna bland kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3302 av Johan Forssell m.fl. (M):

37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försäkringskassan ska ges ytterligare verktyg att dra in de ersättningar som dömda gängmedlemmar uppbär och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3307 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en samordnad statlig utbetalningsfunktion kan inrättas och kombineras med en förstärkt utbetalningskontroll och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3317 av Hans Eklind m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utformningen av socialförsäkringssystemet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det förebyggande arbetet för att minska antalet sjukskrivningar måste ses i ett bredare perspektiv och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målet med sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rehabiliteringskedjan och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fortsatta åtgärder kring de medicinska underlagen för bedömning av rätten till sjukförsäkring samt tydligare information till försäkringstagaren och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra den bortre tidsgränsen samt en anpassad arbetsmarknadsintroduktion och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa de fasta stegen i sjukpenningen, sjuk- och aktivitetsersättningen och rehabiliteringspenningen och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer flexibel sjukförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättringar för företagare i socialförsäkringssystemet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ett kompletterat stöd för vård av anhöriga skulle kunna utformas och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrade regler för sjuk- och aktivitetsersättning för yngre och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3371 av Mats Green m.fl. (M):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att full tillgång till svenska bidrag och förmåner enbart bör fås genom eget arbete eller permanent och laglig bosättning i landet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3412 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstifta om krav på uppehållsrätt för utbetalning av stöd från Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en lagstiftning för att möjliggöra återbetalningskrav när bidrag betalats ut felaktigt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en generell justering av lagstiftningen för att undvika fusk och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3423 av Helena Gellerman (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förvaltningen av bilstödet bör överföras till annan myndighet för effektivare handläggning och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3509 av Magdalena Schröder (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bidrag aldrig ska kunna kombineras på ett sådant sätt att den samlade nivån på bidragen blir högre än vad en nettoinkomst vid ett första arbete hade blivit och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3521 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka sjukpenningen dag 90 och dag 365 och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3524 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att strama upp reglerna för när EU-migranter kvalificerar sig till de sociala trygghetssystemen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:3527 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda Försäkringskassans kapacitet och andra frågor som rör hanteringen av ersättningar under pågående pandemier och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som ska undersöka lämpligheten i och förutsättningarna för en särskild rehabiliteringskedja för psykisk ohälsa och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att öka tillsynen av läkares arbete med sjukskrivningsfrågor och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att drivkrafterna till arbete behöver behållas och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att införa en förebyggandegaranti gällande psykisk ohälsa och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att stärka anställdas möjligheter att få förebyggande behandling via arbetsgivaren och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3528 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av den sjukpenninggrundande inkomsten för studenter och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en större utredning av välfärdssystemet för att möjliggöra ytterligare kvalificering till bidrag och andra sociala förmåner och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en bidragsbrottsenhet hos Försäkringskassan och ge Ekobrottsmyndigheten uppdraget att åtala för bidragsbrott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdraga åt Försäkringskassan att öka och effektivisera sitt samarbete med andra myndigheter i brottsbekämpande syfte och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3534 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att överväga en modell för vård av förälder och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3558 av Cecilia Widegren och Ann-Britt Åsebol (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omgående se över regelverk inom försäkringsområdet som möjliggör för fler utlandsstationerade och som ger medföljande ökad rimlighet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:3614 av David Lång (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att endast svenska medborgare ska tillåtas ta del av Sveriges välfärdssystem och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD):

87. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de sociala trygghetssystemen bättre behöver anpassas till studenter och tillkännager detta för regeringen.
97. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studenters karensdagar och möjlighet till deltidssjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3637 av Pernilla Stålhammar m.fl. (MP):

43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i lämpligt sammanhang se över möjligheten att fysioterapeuter och psykologer i likhet med läkare får möjlighet att skriva intyg för sjukskrivning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av mer nära samarbete där individen självklart är i centrum, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stipendier ska berättiga till socialförsäkringar och pension och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att kulturstipendier ska berättiga till socialförsäkringar och pension och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3640 av Rebecka Le Moine och Mats Berglund (båda MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna till basinkomst och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3649 av Mats Berglund m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer inlyssnande myndighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett mer flexibelt regelverk för sjukpenningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en reformerad sjuk- och aktivitetsersättning och tillkännager detta för regeringen.